

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА
Факультет фінансів

Кафедра фінансів імені Віктора Федосова

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА	«Митна справа»
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	07 «Управління та адміністрування»
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Форма навчання: очна (денна)
очна (денна), заочна, дистанційна

КВАЛІФІКАЦІЙНА БАКАЛАВРСЬКА РОБОТА

на тему «Митні правопорушення: сучасні реалії та шляхи протидії»
(назва теми)

здобувача Вертей Юлії Олегівни
(ПІБ, підпис)

Науковий керівник: к.е.н., доцент Завистовська Анна Іполитівна
(науковий ступінь, учене звання, ПІБ)

(підпис)

Робота допущена до захисту перед екзаменаційною комісією з атестації здобувачів вищої освіти (ЕК)

Завідувач кафедри: д.е.н., проф. Опарін В.М.
(науковий ступінь, учене звання, ПІБ)

(підпис)

Київ 2023

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАВОВІ АСПЕКТИ МИТНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ В УКРАЇНІ.....	6
1.1 Теоретико-методичні засади аспекти митних правопорушень.....	6
1.2 Нормативно-правові засади митних правопорушень.....	17
РОЗДІЛ 2. ДОСЛІДЖЕННЯ МЕХАНІЗМУ МИТНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ В УКРАЇНІ.....	26
2.1 Аналіз індикаторів і показників, що характеризують діяльність митних правопорушень.....	26
2.2 Аналіз сучасного стану митних правопорушень в Україні.....	31
2.3 Аналіз діяльності митних органів в контексті протидії митним правопорушенням в Україні.....	44
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ПРОТИДІЇ ТА ЗАПОБІГАННЮ МИТНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ В УКРАЇНІ.....	51
3.1 Аналіз зарубіжного досвід щодо протидії митних правопорушень в Європейському Союзі.....	51
3.2 Проблеми та шляхи запобігання порушенню митних правил та контрабанді при переміщенні через митний кордон товарів.....	55
ВИСНОВКИ.....	61
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	64
ДОДАТКИ.....	67

ВСТУП

Актуальність теми: Дослідження такого явища як митні правопорушення, є вкрай актуальною в сучасній світовій дійсності, яка характеризується процесами глобалізації. Боротьба з митними правопорушеннями вимагає постійних зусиль для зміцнення процесів співпраці між країнами з метою забезпечення справедливої торгівлі, захисту національних інтересів та безпеки кордонів. Відомо, що митні правопорушення призводять до значних економічних втрат для держави. Неплатежі митних зборів та інших податків, поширення контрафактної продукції, корупційні схеми можуть суттєво підірвати довіру в інвестиції та загальний економічний розвиток. Також митні правопорушення призводять до поширення злочинності, зокрема, контрабанди наркотиків, зброї, тютюнових виробів та інших небезпечних товарів. Ефективна боротьба з цими явищами є ключовою для збереження безпеки та оздоровлення суспільства. Нелегальний ввіз заборонених товарів та озброєння може призвести до створення менших злочинних груп, терористичних організацій та інших небезпечних сил. Тому митні правопорушення можуть становити загрозу національній безпеці, якщо їх не зупинити.

Отже, дослідження теми "Митні правопорушення: сучасні реалії та шляхи протидії" є важливим для покращення економічного стану країни, підвищення безпеки громадян та збереження національної безпеки.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Низка теоретичних та практичних аспектів реалізації митними органами України боротьби з порушеннями митних та податкових правопорушень досліджувалася С.О. Барановим, О. І. Вівчар, Л.М. Дорофеевою, А.В. Дусик, В.Т. Комзюком, Т.О. Коломоєць, Т.В. Корневою, А.В. Мазуром, А.І. Педешком, Д.В. Приймаченком, С.В. Продайком та деякими іншими вченими.

Мета і завдання кваліфікаційної роботи. Дослідження сучасних тенденцій у сфері митних правопорушень та формування на цій основі пропозицій, які можуть бути використані при визначенні шляхів їх протидії.

Відповідно до поставленої мети були визначені такі завдання:

- розкрити теоретико-методичні засади аспекти митних правопорушень;
- висвітлити нормативно-правові засади митних правопорушень;
- провести аналіз індикаторів і показників, що характеризують діяльність митних правопорушень;
- провести аналіз сучасного стану митних правопорушень в Україні;
- провести аналіз діяльності митних органів в контексті протидії митним правопорушенням в Україні;
- провести аналіз зарубіжного досвід щодо протидії митних правопорушень в Європейському Союзі;
- висвітлити проблеми та шляхи запобігання порушенню митних правил та контрабанді при переміщенні через митний кордон товарів.

Об'єктом дослідження є митні правопорушення, що включають різні порушення митних правил, процедур та норм, що виникають під час переміщення товарів через митний кордон.

Предметом дослідження є суспільні відносини, пов'язані з митними правопорушеннями, такі як нові методи та технології, які використовуються правопорушниками при незаконному переміщенні товарів через митний кордон.

Методи дослідження. В основу дослідження покладено загальнонаукові та спеціальні методи пізнання: абстрактно-логічний – для аналізу фахової літератури, теоретичного узагальнення й формування висновків щодо сутності способів виявлення та протидії митним правопорушенням; декомпозиції – для розкриття мети дослідження та постановки завдань; методи аналізу та синтезу.

Аналіз наукової літератури: Вивчення наукових джерел, монографій, статей, наукових досліджень, що стосуються митних правопорушень і методів боротьби з ними. Цей метод дозволить отримати теоретичну базу для дослідження і розуміння сучасних реалій митних правопорушень. Практична частина дослідження виконувалась за матеріалами митної служби України.

Статистичний аналіз даних: Аналіз статистичних даних про митні правопорушення, які надаються митними органами або іншими офіційними

джерелами. Це дозволить з'ясувати структуру, динаміку та основні характеристики правопорушень, а також виділити найбільш поширені порушення.

Порівняльний аналіз законодавства: Вивчення та аналіз законодавства різних країн щодо митних правопорушень, їх класифікації та відповідальності. Цей метод дозволить зробити порівняльний аналіз правових регуляторів та визначити ефективніші підходи до протидії митним правопорушенням.

Теоретична, методична та практичне значущість отриманих результатів. Теоретична значущість отриманих результатів полягає у розширенні теоретичних знань про митні правопорушення та їх протидію. Робота може виявити сучасні тенденції у сфері митних правопорушень, виявити основні види порушень та їх характеристики, а також визначити ефективні методи та підходи до їх протидії.

Методична значущість отриманих результатів полягає у визначенні рекомендацій для митних органів та правоохоронних органів щодо покращення митного контролю, удосконалення законодавства та співпраці з іншими країнами для боротьби з митними правопорушеннями.

Практична значущість отриманих результатів полягає у створенні підґрунтя для подальшої розробки та впровадження ефективних стратегій та заходів щодо протидії митним правопорушенням. Робота може надати рекомендації щодо поліпшення митного контролю, удосконалення законодавства, підвищення свідомості громадськості щодо наслідків митних правопорушень та сприяти підвищенню рівня додержання митних правил та процедур.

Інформаційна база дослідження: Базою для написання роботи стали закони й нормативні документи, матеріали Державного комітету статистики України, матеріали з офіційних сайтів органів державної влади у мережі Інтернет; наукові публікації з питань митних платежів та тарифних пільг в Україні.

Структура роботи. Дослідження складається з вступу, основної частини, висновків, а також списку використаних джерел, додатків. Повний обсяг роботи становить 66 сторінок. У роботі присутні 8 таблиць, 3 рисунки.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАВОВІ АСПЕКТИ МИТНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ В УКРАЇНІ

1.1 Теоретико-методичні засади митних правопорушень

Перехід України до ринкової економіки, лібералізація та активізація зовнішньоекономічних зв'язків, посилення міграції спричинили багато нових процесів, які часом мають негативні наслідки. До останніх, зокрема, відноситься зростання рівня економічної злочинності, яка стримує розвиток виробництва, поглинає інвестиційні ресурси, стимулює інфляцію, зменшує надходження до державного бюджету. Серед економічних злочинів найбільшу загрозу для розвитку економіки становлять порушення митних правил, зокрема контрабанда. Проте боротьба із зазначеними правопорушеннями здійснюється правоохоронними органами кримінально-правовими методами недостатньо ефективно через складність, суперечливість та нестабільність митного законодавства, на що необхідно посилатися при застосуванні бланкетних норм статей 201. та 305 КК України, які передбачають відповідальність за цей злочин, а також відсутність відповідних наукових розробок. Адміністративна відповідальність не є ефективнішою [1].

Порушення митних правил є найпоширенішим видом правопорушень у сфері митної справи. А механізм запобігання та протидії порушенням митних правил набуває своєї актуальності в процесі становлення України як правової та соціальної держави. Процес проведення комплексної боротьби із зазначеними деліктами в митній сфері є необхідною умовою інтеграції нашої держави в європейський простір. Стосовно сутності загальної категорії «правопорушення» слід зазначити, що в юридичній літературі існує єдність думок щодо того, що є правопорушенням. Правопорушення визначається як протиправне, винне, суспільно шкідливе діяння (дія або бездіяльність) деліктоздатної особи, що спричиняє для правопорушника визначені законом негативні наслідки. Так, серед ознак злочину науковці виділяють

насамперед таку ознаку, як суспільна шкідливість, яка характеризує сутність злочину. Антигромадську спрямованість правопорушення підкреслює також його ознака – протиправність. Наявність вольового усвідомлення діяння, що виражається в протиправній дії чи бездіяльності, відображає наступну ознаку правопорушення – наявність діяння, його зовнішній прояв. Серед ознак злочину виділяється психологічна ознака – вина [2].

Отже, правопорушенням є винна дія чи бездіяльність особи, яка порушує встановлені норми права, завдає шкоди і тягне за собою юридичну відповідальність. При цьому має значення саме протиправна діяльність, а не різноманітні наміри, думки про вчинення правопорушень не є правопорушеннями і вважаються юридично нейтральними до тих пір, поки не виявилися у вигляді конкретних протиправних дій суб'єктів. Злочин визначається як протиправна поведінка, яка здійснюється з порушенням правових норм і завдає шкоди суспільству. Отже, «злочин — це суспільно небезпечне, протиправне, деліктоздатне діяння суб'єкта, за яке чинним законодавством передбачена юридична відповідальність.»

Правопорушення складається із передбаченої законом сукупності певних юридичних ознак діяння, за наявності яких воно може бути віднесене до того чи іншого складу правопорушення. Протиправна поведінка є основою будь-якого правопорушення. Протиправна поведінка здійснюється з порушенням правових норм, порушує суспільні відносини, завдає або здатна заподіяти шкоду правам та інтересам громадян, суспільства, держави. Як випливає із самого терміну, правопорушення – це порушення закону, діяння, що суперечить закону, його нормам, закону. Вчинити правопорушення означає переступити закон. Кожне окреме правопорушення як явище реальної дійсності є специфічним: воно вчинене конкретною особою, у конкретному місці та в певний час, суперечить чинній правовій нормі та характеризується чітко визначеними ознаками.» Адміністративне правопорушення (проступок) - протиправне, винне діяння, що порушує громадський порядок, власність, права і свободи громадян, встановлений порядок господарювання (наприклад, в галузі охорони праці та здоров'я населення, митної справи, дорожнього руху тощо) [3].

Спираючись на загальне визначення правопорушення, наукові підходи до розкриття змісту його ознак, можна сформулювати визначення митного правопорушення. Таким правопорушенням (у широкому розумінні) є протиправна, винна (умисна чи необережна) дія чи бездіяльність, що порушує встановлений порядок.

Митні правопорушення стосуються порушень митних правил, тобто законів і правил, які регулюють імпорт і експорт товарів через міжнародні кордони. Ці правопорушення можуть приймати різні форми, такі як незаконний імпорт або експорт товарів, несплата митних зборів або податків, контрабанда контрабандних або заборонених товарів, підробка митних документів та інші форми недотримання митних правил.

Митні правопорушення можуть мати серйозні наслідки для осіб та організацій, які в них беруть участь, оскільки вони можуть призвести до штрафів, тюремного ув'язнення чи інших юридичних санкцій. Крім того, митні правопорушення можуть мати ширші наслідки для торгівлі та безпеки, оскільки вони можуть сприяти переміщенню незаконних товарів, підривати громадську безпеку та спотворювати ринки [4].

Щоб запобігти митним правопорушенням, митні органи в усьому світі працюють над забезпеченням дотримання митних правил за допомогою ряду заходів, включаючи перевірки, аудити, оцінку ризиків та інші форми моніторингу. Крім того, митні органи можуть співпрацювати через національні кордони для обміну інформацією та співпраці в розслідуванні та судовому переслідуванні митних правопорушень.

У науковій літературі неодноразово піднімалося питання про час і місце виникнення поняття «відповідальність», а також про те, хто вперше надав йому категоріального значення. Так, як свідчать результати досліджень науковців, термін «відповідальність» вперше з'явився в юридичній науці у другій половині XV ст. і тлумачилося як зобов'язання. Досліджуючи проблему відповідальності з точки зору філософії, В. Канке вважає, що це поняття було теоретично введено Дж. С. Міллем у праці «Про свободу». Дещо інакше вважає О. Плахотний, який пов'язує введення

категорії «відповідальність» з іменем англійського вченого А. Бена та його працею «Емоції та воля» [5].

Автор дійшов висновку, що відповідальність виникає внаслідок соціальної необхідності узгодження людської поведінки із системою суспільних відносин як сферою кордонів, рамками необхідної людської поведінки, вимогами суспільства (класу) до особистості, як неминучість звітувати за свою поведінку особі чи організації, які мають право вимагати звіту. Відповідальність — це «суспільні відносини обмеження свободи кожної особи з позиції суспільних інтересів, спирання волі суспільства на вільну свободу особи, спрямування її діяльності в певні рамки."

Огляд етимології слова «відповідальність» в українській, англійській та французькій мовах показує, що в усіх цих мовах відповідальність пов'язана з виконанням обов'язку, з необхідністю звітувати про свою поведінку. великий тлумачний словник української мови термін «відповідальність» трактує як покладену на когось або взяту на себе відповідальність за певну частину роботи, справи, за чийсь дії, вчинки, слова.

В Оксфордському тлумачному словнику англійської мови «responsibility» означає «бути відповідальним, робити щось без чужої підказки»; «за що людина відповідає»; "обов'язок". Відповідно до словника Роберта, у французькій мові іменник «responsabilite» означає «зобов'язання» або «необхідність спокутувати, виконувати свій обов'язок, контракт». Підсумовуючи пошуки щодо аналізу етимології поняття «відповідальність», К. Муздибаєв зазначає, що, за винятком окремих нюансів, значення слова «відповідальність» у російській, англійській, німецькій та французькій мовах є те саме і пов'язане з виконанням зобов'язань зв'язок і необхідність звітувати за це [6].

В Україні особи та організації, які порушують митні правила, залежно від характеру та тяжкості правопорушення можуть бути притягнуті до цивільної, адміністративної чи кримінальної відповідальності. Характеристика відповідальності порушення митних правил представлено у таблиці 1.1 [7].

Таблиця 1.1 - Характеристика відповідальності порушення митних правил

Відповідальність порушення митних правил	Характеристика
Цивільна відповідальність	Особи та організації, які порушують митні правила, можуть бути притягнуті до цивільної відповідальності, яка передбачає сплату штрафів або відшкодування збитків державі чи іншим постраждалим сторонам. Цей вид відповідальності, як правило, накладається за дрібні правопорушення, такі як недекларування товарів або заниження їх вартості.
Адміністративна відповідальність	Більш серйозні порушення митних правил можуть призвести до адміністративної відповідальності, яка передбачає накладення штрафів, конфіскацію товарів або інші адміністративні заходи. Адміністративна відповідальність може бути накладена митними органами чи іншими контролюючими органами та може супроводжуватися іншими санкціями, такими як призупинення або анулювання ліцензій на підприємницьку діяльність.
Кримінальна відповідальність	Найсерйозніші митні правопорушення, такі як контрабанда або підробка митних документів, можуть призвести до кримінальної відповідальності, яка може призвести до позбавлення волі або інших суворих покарань. Кримінальна відповідальність може бути накладена судом за результатами розслідування та судового розгляду кримінальної справи.

Джерело: складено автором на основі [7]

Крім цих видів відповідальності, особи та організації, які порушують митні правила, можуть також зіткнутися з іншими наслідками, такими як втрата репутації або введення торговельних обмежень. Окремим особам і організаціям важливо дотримуватися митних правил, щоб уникнути цих потенційних наслідків і забезпечити безперебійне функціонування міжнародної торгівлі.

Юристи по-своєму трактують суть поняття «порушення митних правил». Зокрема, Т. В. Курило дає таке визначення порушення митних правил: «порушення митних правил є протиправною, винною (умисною чи з необережністю) дією або бездіяльністю, що порушує». Тракування Т. В. Курило щодо митних правопорушень представлено на рисунку 1.1 [8].

Однак, не претендуючи на критичне розуміння доцільності запровадження терміну «митна злочинність» та подальший розвиток наукового бачення його сутності та змісту, можна стверджувати, що існування зазначеної думки зумовлено характером порушень митних правил.

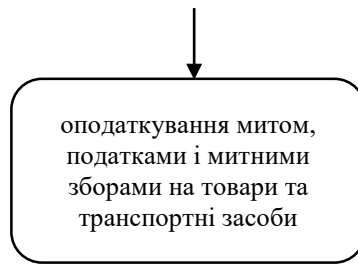

Рисунок 1.1 - Тракткування Т. В. Курило щодо митних правопорушень [8]

Митний кодекс України, конкретні причини таких порушень та умови, що сприяють їх вчиненню. Водночас визначення митного делікту як самостійного «структурного утворення системи» є дещо передчасним, враховуючи конституційні норми про види юридичної відповідальності (п. 22 ст. 92 Конституції України) і відповідальності за порушення митних правил до адміністративної відповідальності (ч.1 ст. 459 МКУ).

Г.В. Соломенко визначає п'ять ознак порушення митних правил:

- 1) дія (переважно - дія), спрямована на порушення норм, встановлених митним законодавством;
- 2) протиправність - дія, спрямована на порушення норм, встановлених митним законодавством;
- 3) вина – діяння вчинено умисно або з необережності, як прояв свідомості особи;
- 4) караність – Митним кодексом України встановлено адміністративну відповідальність за вчинене діяння;
- 5) суспільна небезпека – діяння посягає на митну безпеку України. державі та завдає шкоди суспільним відносинам у сфері державної митної справи» [9].

Узагальнюючи наведені наукові думки щодо основних ознак адміністративного правопорушення (правопорушення), можна виділити такі три групи:

- 1) спрямованість, що вказує на суспільну небезпеку правопорушення;
- 2) про соціальну шкоду;
- 3) виявлення ознак суспільної шкідливості та суспільної небезпеки.

Виділяючи основну ознаку порушення митних правил як адміністративного правопорушення, доцільно приєднатися до наукової думки про суспільну небезпеку як основну ознаку порушення митних правил, у зв'язку з високим ступенем негативного впливу таких порушень на економіку України. Україна.

Принципи митних правопорушень відносяться до основних концепцій і керівних принципів, які регулюють дотримання митних правил і переслідування митних правопорушень. Ключові принципи митних правопорушень представлені у таблиці 1.2 [10].

Таблиця 1.2 - Принципи митних правопорушень

Принципи	Характеристика
Законність	Митні правопорушення мають бути чітко визначені законом і підлягати покаранню через систему кримінального правосуддя
Пропорційність	Покарання за митні правопорушення мають бути пропорційними до серйозності правопорушення та мають бути спрямовані на запобігання майбутнім правопорушенням
Відсутність дискримінації	Митний контроль має однаково застосовуватися до всіх осіб і організацій, незалежно від їх національності, раси чи інших особистих характеристик
Прозорість	Митні правила та правозастосовна практика мають бути прозорими та доступними для громадськості, щоб особи та організації могли розуміти свої права та обов'язки
Співпраця	Митні органи повинні співпрацювати один з одним та з іншими правоохоронними органами для запобігання та переслідування митних правопорушень
Правова процедура	Особи та організації, звинувачені в митних правопорушеннях, мають право на належну правову процедуру та справедливий судовий розгляд, включаючи презумпцію невинуватості, право на юридичне представництво та право оскаржувати докази
Управління ризиками	Митним органам слід використовувати методи управління ризиками, щоб ідентифікувати вантажі та окремих осіб, які становлять підвищений ризик, і зосередити свої ресурси на сферах, що викликають найбільше занепокоєння

Джерело: складено автором на основі [10]

Загалом, принципи митних правопорушень відображають важливість дотримання митних правил для забезпечення безпеки міжнародної торгівлі, а також захисту прав і свобод особи. Дотримуючись цих принципів, митні органи можуть допомогти запобігти та стримати митні правопорушення та сприяти дотриманню митних правил.

В Україні існує кілька видів митних правопорушень, які передбачені законом. Найпоширеніші митні правопорушення в Україні представлено у таблиці 1.3 [10].

Таблиця 1.3 - Види митних правопорушень

Види	Характеристика
Контрабанда	Це стосується незаконного ввезення або вивезення товарів через кордон без належного дозволу або недекларування товарів, які підлягають митному контролю
Заниження звітності	Це передбачає спотворення вартості товарів або кількості товарів, щоб уникнути сплати повної суми митних зборів і податків
Фальсифікація документів	Це включає подання фальшивих або підроблених митних документів або інших записів з метою уникнення або зменшення сплати митних зборів і податків
Несанкціоноване використання митних процедур	Це передбачає використання митних процедур, таких як митні склади або процедури транзиту, для несанкціонованих цілей або з порушенням митних правил
Порушення прав інтелектуальної власності	Це включає імпорт або експорт контрафактних товарів або інших предметів, які порушують права інтелектуальної власності
Незаконне перевезення товарів	це стосується перевезення товарів через кордон з порушенням митних правил, наприклад використання несанкціонованих транспортних засобів або недотримання встановлених маршрутів транспортування

Джерело: складено автором на основі [10]

В Україні митні правопорушення караються адміністративними штрафами, конфіскацією товарів, а в окремих випадках і кримінальною відповідальністю. Суворість покарань залежить від виду та тяжкості вчиненого правопорушення.

Порушення митних правил - це вид адміністративного правопорушення - злочинне діяння, дія чи бездіяльність, яка перешкоджає встановленому порядку перетинання митного кордону України та переміщенню через нього товарів, транспортних засобів і предметів, пред'явлення їх митним органам для митного контролю та митне оформлення, а також операції зі здійснення з товарами, справляння мита та інших платежів, які перебувають під митним контролем або контроль за справлянням яких покладено на митні органи.

Якщо за контрабанду та інші кримінальні злочини відповідальність передбачена Кримінальним кодексом України, то за порушення громадянами митних правил ця відповідальність визначена Митним кодексом України.

Як і будь-яке інше порушення, порушення митного законодавства має свій склад, який представлено на рисунку 1.2 [11].

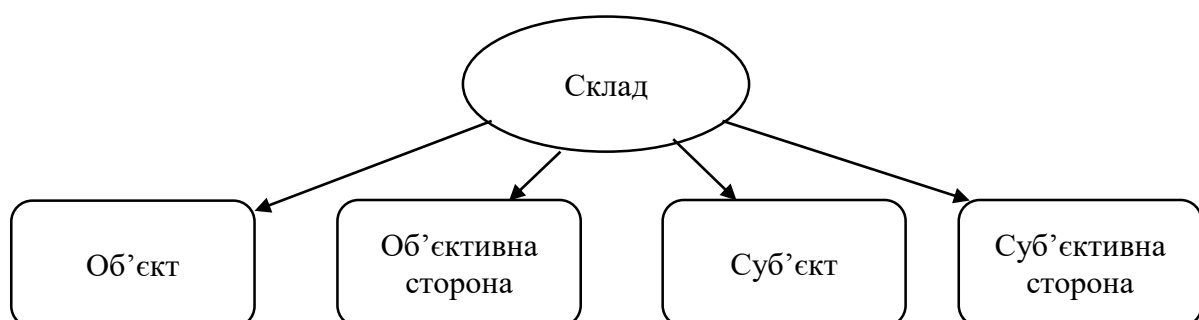

Рисунок 1.2 – Склад митних правопорушень [11]

Лише за їх наявності винні притягуються до відповідальності у встановленому законом порядку.

Для того, щоб суб'єкт, який вчинив митне правопорушення, ніс за нього відповідальність, необхідна наявність складу митного правопорушення, який включає:

Суб'єкт - громадяни, які вчинили шкідливе діяння, визначене законом як правопорушення; досягли на момент вчинення злочину 16-річного віку, а також посадові особи підприємства. Вік притягнення до адміністративної відповідальності повинен обчислюватися з моменту вчинення адміністративного правопорушення, тобто відповідальність може бути притягнута лише в тому випадку, якщо особі виповнилося 16 років саме до вчинення протиправного діяння, а не до моменту розгляду позовної заяви. вирішується питання про притягнення його до адміністративної відповідальності.

Посадовими особами у відповідних статтях КУАП визначено службовців, які перебувають на державній чи публічній службі та обіймають посади, пов'язані із здійсненням організаційно-владних, адміністративно-розпорядчих функцій, унаслідок чого для осіб настають певні правові наслідки та організації, яким вони адресовані. Для визначення кола цих осіб необхідно звернутися до аналізу чинного законодавства, яке визначає правовий статус працівників органів державної виконавчої влади, адміністрації державних установ і підприємств, а також органів управління (адміністрації), громадських організації (об'єднання) [11,12].

Відповідно до п. 43 ст.4 Митного кодексу України посадовими особами підприємств є керівники та інші працівники підприємств (резидентів і нерезидентів), які за своїми постійними або тимчасовими трудовими (посадовими) обов'язками несуть відповідальність за додержання цими підприємствами вимог встановлені цим Кодексом, законами та іншими нормативно-правовими актами України, а також міжнародними договорами України, укладеними в установленому законом порядку.

Об'єкт - суспільні відносини, що охороняються законом і яким внаслідок посягання завдано або може бути завдано шкоди; - ось на що спрямоване посягання.

Загальним об'єктом (у тому числі за порушення митних правил) є вся сукупність суспільних відносин, що виникають у сфері виконавчо-розпорядчої діяльності держави і охороняються засобами адміністративної відповідальності. Родовим об'єктом порушення митних правил є окрема група однорідних суспільних відносин, що виникають у зв'язку із здійсненням митної справи та регулюються нормами митного права. У нашому випадку цим об'єктом є суспільні відносини у сфері державної митної справи, предметом яких, зокрема, є порядок та умови переміщення товарів через митний кордон України, їх митного контролю та митного оформлення, застосування механізмів тарифного та нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, митного оформлення платежів, ведення митної статистики, обміну митною інформацією, ведення Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності, здійснення відповідно до закону державного контролю непродовольчих товарів при ввезенні на митну територію України, запобігання та протидії контрабанді, боротьба з порушеннями митних правил, організація та забезпечення діяльності органів доходів і зборів та інші заходи, спрямовані на реалізацію державної політики [12].

Суб'єктивна сторона. Суб'єктивна сторона порушення митних правил характеризує внутрішнє (психічне) ставлення суб'єкта правопорушення до вчиненого ним діяння та його негативних наслідків. Порушення митних правил визнається вчиненим умисним, якщо особа, яка його вчинила, усвідомлювала протиправний характер своєї дії чи бездіяльності, передбачала її шкідливі наслідки і бажала їх або свідомо допускала настання цих наслідків. Порушення митних правил визнається вчиненим з необережності, якщо особа, яка його вчинила, передбачала можливість настання шкідливих наслідків своєї протиправної дії чи бездіяльності, але з легковажності розраховувала на їх неприйняття або не передбачала можливості настання таких наслідків, хоча він повинен був і міг їх передбачити, наприклад, втрату товарів, транспортних засобів під митним контролем.

Об'єктивна сторона - це передбачена нормою митного права система ознак, що характеризують зовнішню сторону проступку. До об'єктивної сторони належать насамперед такі основні складові, як: протиправне діяння (дія чи бездіяльність), суспільно шкідливі наслідки та причинно-наслідковий зв'язок між діянням та його шкідливими наслідками. Так, наприклад, порушення митних правил суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності може знаходити своє зовнішнє вираження в різноманітних діяннях: направленні транспортного засобу під митний контроль без дозволу митного органу, пошкодженні пломб, пломб чи інших засобів митного забезпечення, ушкодженні пломб, пломб, інших засобів митного забезпечення, пломб, пломб, пломб та інше. або ненадання за встановленою формою достовірної інформації про товари, транспортні засоби. Наслідками таких дій можуть бути: ухилення від сплати мита та митних платежів або зменшення їх розміру. Слід мати на увазі, що діяння повинно перебувати у причинно-наслідковому зв'язку з шкідливими наслідками, які воно спричинило. Встановити такий причинний зв'язок означає з'ясувати обставини настання шкідливих наслідків, з'ясувати, чи настали вони внаслідок вчинення протиправного діяння чи внаслідок чогось іншого, як це діяння вплинуло на розмір цих наслідків [11].

Відповідальність за порушення митних правил несуть керівники підприємств, установ, організацій та інші посадові особи, якщо на момент вчинення правопорушення в їх обов'язки входила функція забезпечення вимог, встановлених чинним законодавством, у тому числі Митним кодексом та іншими нормативно-правовими актами. регулювання митної справи

Слід зазначити, що притягнення до відповідальності за порушення митних правил не звільняє особу від обов'язку сплати митних та інших митних платежів.

Адміністративна відповідальність за порушення митних правил настає, якщо ці правопорушення не тягнуть за собою кримінальної відповідальності. Суб'єктами порушення митних правил можуть бути громадяни, яким на момент вчинення такого порушення виповнилося 16 років, а також працівники підприємств.

Порушення митних правил тягне за собою такі штрафи:

- попередження;

- штраф;
- конфіскація товарів.

Штрафні санкції за порушення митних правил не можуть бути застосовані інакше як на підставах і в порядку, встановлених Митним кодексом та іншими законами України [13].

Дотримання вимог законодавства у разі застосування штрафів за порушення митних правил забезпечується систематичним контролем митних органів вищого рівня та їх посадовими особами, правом оскарження дій посадових осіб митних органів та іншими заходами, встановленими законодавством Республіки Узбекистан.

Проведення у справі про порушення митних правил включає вчинення процесуальних дій щодо проведення митного огляду, розгляд справи та винесення постанови. Проведення у справах про порушення митних правил здійснюється відповідно до Митного кодексу України, а в частині, не врегульованої ним, - відповідно до законодавства України про адміністративні правопорушення.

1.2 Нормативно-правові засади, що регулюють митні правопорушення

Проблема правопорушень та боротьби з ними становить одну з найголовніших проблем будь-якої держави за всі часи її існування. Життя суспільства завжди регламентоване низкою правових норм та законів, призначених забезпечувати нормальне функціонування держави.

Одними із правопорушень є правопорушення у митній сфері, тобто при перетині кордону з товарами, транспортними засобами чи іншим чином. Відповідно до вимог Митного кодексу України одним з головних завдань митних органів і є запобігання та боротьба з контрабандою та порушеннями митних правил, що знаходить свій прояв у постійно здійснюваних заходах щодо виявлення, розкриття та припинення таких правопорушень.

В Україні до нормативних документів щодо митних правопорушень відносяться:

1. Митний кодекс України: це основний нормативно-правовий акт, який регулює митні процедури та встановлює повноваження та обов'язки митних органів. У ньому також описано правопорушення, пов'язані з митницею, такі як контрабанда, неправдиві декларації та ухилення від сплати зборів.

2. Закон України "Про митний тариф": Цим Законом встановлюються ставки митних зборів, зборів, податків на імпорт та експорт товарів.

3. Закон України «Про заходи щодо запобігання та протидії митним правопорушенням»: Цим законом передбачено запобігання, виявлення та розслідування митних правопорушень, у тому числі створення митної служби та державної фіскальної служби.

4. Наказ Державної фіскальної служби України «Про затвердження Порядку виявлення та запобігання митним правопорушенням»: Цей наказ визначає процедури виявлення та запобігання митним правопорушенням, зокрема роль митників, використання аналізу ризиків та розслідування підозрюваних злочинів.

5. Кримінальний кодекс України: Цей кодекс містить положення щодо кримінальної відповідальності за митні правопорушення, зокрема контрабанду, незаконне вивезення чи ввезення товарів, а також незаконне переміщення через митний кордон готівки та товарів.

6. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Цей Кодекс містить положення щодо адміністративної відповідальності за митні правопорушення, зокрема за порушення митних процедур, несплату митних платежів, надання митним органам неправдивої інформації.

Це одні з основних нормативних документів щодо митних правопорушень в Україні. Важливо зазначити, що цей перелік не є вичерпним і залежно від конкретної ситуації можуть застосовуватися інші документи [14,15].

Відповідно до ст. 458 Митного кодексу України порушенням митних правил є адміністративне правопорушення, яким є протиправна, винна (умисна або необережна) дія чи бездіяльність, що посягає на встановлений цим Кодексом порядок переміщення товарів, транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон. Кодексу та інших актів законодавства України, пред'явлення їх митним

органом для здійснення митного контролю та митного оформлення, а також здійснення операцій з товарами, які перебувають під митним контролем або контроль за якими цим Кодексом чи іншими актами покладено на митні органи. законами України, та за які цим Кодексом передбачена адміністративна відповідальність [14].

Відповідно до ст. 9 Кодексу України про адміністративні правопорушення - адміністративним правопорушенням (проступком) є протиправна, винна (умисна чи необережна) дія чи бездіяльність, яка посягає на громадський порядок, власність, права і свободи громадян, на встановлений порядок управління та на за які законом передбачена адміністративна відповідальність.

На думку О. Іванової, юридична відповідальність відрізняється від інших видів соціальної відповідальності «формальною визначеністю, обов'язковістю дотримання правових норм, громадським контролем за їх виконанням, застосуванням до правопорушника заходів примусу, попередженням правопорушень та охороною правопорядку. «При цьому юридична відповідальність спрямована не лише на покарання правопорушника, а й на забезпечення особистих немайнових і майнових прав особи, розвиток соціальних благ, поширення духовних і культурних цінностей, гарантування соціально-правові інститути. Як зазначає з цього приводу Л. Біла: «Соціальна роль юридичної відповідальності полягає в тому, що саме наявність відповідальності спонукає людей до певного (позитивного) варіанту поведінки. У цьому випадку вона виступає стимулом для правомірної поведінки та антистимулом до вчинення злочину» [15].

Дослідження категорії «юридична відповідальність» має свої особливості, зумовлені багатоаспектністю цього явища, суб'єктивним ставленням дослідника, а також відсутністю єдиного правового визначення. Через це в наукових юридичних колах ще не сформовано єдиного погляду на юридичну відповідальність. І.Сердюк, розглядаючи юридичну відповідальність з точки зору теорії правовідносин, зазначає, що це вид «правоохоронних відносин, які виникли за фактом правопорушення між державою в особі її судових і правоохоронних органів і особою винного в його вчиненні та правового обов'язку правопорушника зазнати позбавлення певних цінностей, що йому належали; з точки зору реакції держави на факт вчинення

правопорушення та подальшого впливу на поведінку винного, юридична відповідальність. слід розуміти заходи державного примусу, що здійснюються уповноваженими державою суб'єктами щодо особи, яка вчинила правопорушення».

Найбільш поширеною в науковій літературі є класифікація юридичної відповідальності за приналежністю до правової сфери і, разом з тим, за видом правопорушення, з яким вона пов'язана. У цьому ракурсі виділяють чотири види юридичної відповідальності: кримінальну, адміністративну, цивільну та дисциплінарну.

У сфері митної справи застосовується кримінальна та адміністративна відповідальність. Адміністративна відповідальність за порушення митних правил передбачена нормами Митного кодексу України, однак адміністративна відповідальність за такі порушення настає лише у разі, якщо ці правопорушення не тягнуть за собою кримінальної відповідальності [13, 16].

Адміністративна відповідальність за правопорушення, передбачені Митним кодексом України, настає, якщо ці правопорушення не тягнуть за собою кримінальної відповідальності. До адміністративної відповідальності за порушення митних правил можуть бути притягнуті громадяни, яким на момент вчинення такого правопорушення виповнилося 16 років, а в разі вчинення порушень митних правил підприємствами - посадові особи цих підприємств [13].

Притягнення до відповідальності за порушення митних правил не звільняє зазначених осіб від обов'язку сплати митних платежів, інших податків і зборів.

Особливості відповідальності за окремі види порушень митних правил визначаються як вчинення правопорушень, передбачених статтями Митного кодексу, внаслідок аварії, обставин непереборної сили або протиправних дій третіх осіб, що підтверджується відповідними документами, а також допущення в митній декларації помилок, що не призвели до неправомірного звільнення від сплати митних платежів або зменшення їх розміру, аж до недотримання заходів тарифного та/або нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, якщо такі помилки, вчинені несистематично (ст. 268 Митного кодексу України), не тягне за собою адміністративної відповідальності, передбаченої цим Кодексом:

- частиною 3 ст.469 Митного кодексу України (видача без дозволу митного органу або втрата товарів, митне оформлення яких не завершено, або товарів, які перебувають на тимчасовому зберіганні під митним контролем на складі тимчасового зберігання, на складі). Організації - отримувач гуманітарної допомоги або на митному складі - тягне за собою накладення штрафу в розмірі однієї тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян);
- ст. 470 Митного кодексу України (недоставлення товарів, транспортних засобів комерційного призначення та документів до митного органу призначення, видача їх без дозволу митного органу або втрата);
- частиною 3 ст. 478 Митного кодексу України (видача без дозволу митного органу або втрата товарів, що зберігаються в режимі митного складу на митних складах, - тягнуть за собою накладення штрафу в розмірі однієї тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян). ;
- ст. 481 Митного кодексу України (перевищення строку тимчасового ввезення або тимчасового вивезення товарів) [17].

Підставою адміністративної відповідальності у митному праві є скоєння правопорушення. У даному випадку йдеться про порушення митних правил, легальне визначення якого міститься у ст. 458 МК. Порушення митних правил є адміністративним правопорушенням, яке являє собою протиправні, винні (умисні або з необережності) дії чи бездіяльність, що посягають на встановлений цим Кодексом та іншими актами законодавства України порядок переміщення товарів, транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України, пред'явлення їх митним органам для проведення митного контролю та митного оформлення, а також здійснення операцій з товарами, що перебувають під митним контролем або контроль за якими покладено на органи доходів і зборів цим Кодексом чи іншими законами України, і за які цим Кодексом передбачена адміністративна відповідальність [13].

Згідно з чинним законодавством, і зокрема Митного кодексу, кримінальна відповідальність встановлена за скоєння контрабанди. Контрабанда як злочин передбачена ст. 201 Кримінального кодексу України і визначається як тобто

переміщення через митний кордон України поза митним контролем або з приховуванням від митного контролю культурних цінностей, отруйних, сильнодіючих, вибухових речовин, радіоактивних матеріалів, зброї та боєприпасів (крім гладкоствольної мисливської зброї та бойових припасів до неї), а також спеціальних технічних засобів негласного отримання інформації. Кваліфікуючими ознаками цього злочину є вчинення його за попередньою змовою групою осіб, особою, раніше судимою за такий злочин, або службовою особою з використанням службового становища.

Аналіз кримінальної та адміністративної відповідальності дозволяє стверджувати про наявність між ними схожих елементів, що зумовлено належністю до однієї соціально-правової категорії юридичної відповідальності. Водночас адміністративна відповідальність має ряд специфічних підстав, які відрізняють її від кримінальної. Таким чином, нормативною основою кримінальної відповідальності є виключно Кримінальний кодекс України, тоді як настання адміністративної відповідальності передбачено Кодексом України про адміністративні правопорушення та низкою інших нормативно-правових актів. Зокрема, відповідно до ст. 2 Кодексу України про адміністративні правопорушення «питання адміністративної відповідальності за порушення митних правил регулюються Митним кодексом України» [15].

Фактичною підставою притягнення до адміністративної відповідальності є вчинення особою адміністративного правопорушення (проступку), а кримінальну відповідальність особа несе лише у разі вчинення кримінально караного діяння. Як слушно зазначає з цього приводу П. Лютіков: «Варто визначити, які саме види адміністративних правопорушень мають безпосереднє відношення до державного управління, а отже, і до адміністративного права. Це питання суттєво актуалізується введенням нового інституту - інституту кримінальних проступків, які фактично разом із дисциплінарними та адміністративними проступками, цивільними деліктами та злочинами утворюють модифіковану систему правопорушень».

Численні наукові дослідження мають досить важливе теоретичне та прикладне значення для розвитку нормативно-правової бази регулювання відповідальності за

порушення митних правил, але вони не вирішують питання підвищення ефективності адміністративного та кримінально-правового механізму для запобігання та протидії порушенням митних правил. Поряд із значними досягненнями у сфері протидії правопорушенням у митній сфері вирішено не всі завдання. Сучасні наукові дослідження з проблем запобігання та протидії порушенням митних правил є фрагментарними.

З практичної точки зору прийняття Законопроекту № 5420 від 23 квітня 2021 року «Про внесення змін до Кримінального кодексу України та Кримінально-процесуального кодексу України щодо криміналізації контрабанди товарів та підакцизних товарів, як а також недостовірне декларування товарів». Проте, на нашу думку, в нинішньому вигляді це не вирішує проблем на митниці, а створює додатковий тиск на законослухняних підприємців, оскільки проблема боротьби з контрабандою полягає не у відсутності відповідальності, а у відсутності реальних розслідувань та покарання. Закон має давати впевненість, що держава дійсно захищає чесний бізнес і карає порушників, а не навпаки. Криміналізація окремих видів порушень митних правил має бути спрямована насамперед на реалізацію відповідальності за порушення на практиці, а не лише на закріплення її в нормативно-правових актах [16].

Забезпечення законності у разі застосування адміністративних стягнень до порушників митних правил:

- Адміністративні стягнення за порушення митних правил не можуть бути застосовані інакше як на підставах і в порядку, встановлених цим Кодексом та іншими законами України.
- Дотримання митними органами вимог законодавства при застосуванні адміністративних стягнень за порушення митних правил забезпечується систематичним контролем з боку органів вищого рівня та їх посадових осіб, правом оскарження постанов у справах про порушення митних правил, інші заходи, передбачені законодавством України.

Щодо строків накладення штрафів у справах про порушення митних правил Митний кодекс України визначає, що якщо справи про порушення митних правил

відповідно до статті 522 цього Кодексу розглядаються митними органами району, району у місті, міським чи міськрайонним судам (суддям) адміністративне стягнення за порушення митних правил може бути накладено не пізніше шести місяців з дня вчинення правопорушення, а у разі розгляду митними органами справ про триваючі порушення митних правил, у тому числі передбачених статтями 469, 477 - 481, 485 цього Кодексу, - не пізніш як через шість місяців з дня виявлення цих правопорушень. Якщо справи про порушення митних правил відповідно до статті 522 цього Кодексу розглядаються судами (суддями), адміністративне стягнення за порушення митних правил може бути накладено не пізніш як через шість місяців з дня вчинення правопорушення, а у разі розгляду судами (суддями) справ про триваючі порушення митних правил, у тому числі передбачені статтями 469, 477 - 485 цього Кодексу, не пізніше шести місяців з дня виявлення цих порушень [17].

У разі закриття кримінального провадження, але за наявності в діях порушника ознак порушення митних правил, адміністративне стягнення за порушення митних правил може бути накладено не пізніше трьох місяців з дня винесення постанови про закриття кримінального провадження, але не пізніше двох років з дня вчинення злочину. Накладення адміністративного стягнення за вчинення кількох адміністративних правопорушень Відповідно до статті 36 Кодексу України про адміністративні правопорушення при вчиненні однією особою двох або більше адміністративних правопорушень адміністративне стягнення накладається за кожне правопорушення окремо. Якщо особа вчинила декілька адміністративних правопорушень, справи про які одночасно розглядаються одним і тим же органом (посадовою особою), стягнення накладається в межах санкції, встановленої за найбільш тяжке правопорушення з числа вчинених. При цьому до основного штрафу може бути додано одне з додаткових покарань, передбачених статтями про відповідальність за будь-яке з вчинених правопорушень [15].

Підсумувавши вищесказане, можна зазначити те, що відповідно до ст. 461 МКУ - за порушення митних правил можливо: попередження, штраф, конфіскація товарів та транспортних засобів. При цьому можна накладати або попередження, або штраф, а у деяких випадках до попередження або штрафу додається ще і конфіскація.

Відповідальність за основні митні правопорушення з урахуванням нормативно-правової бази представлено у додатку А [15,16].

З додатку А видно, що порушення митних правил може мати різну відповідальність залежно від конкретної статті, за яку вчинено порушення. Відповідальність може включати попередження, накладення штрафу у різних розмірах, конфіскацію товарів або їх вартості, а також комбінацію цих заходів.

Наприклад, за порушення статей 468, 469 і 470 передбачена відповідальність у вигляді попередження або накладення штрафу в розмірі двадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. Стаття 471 передбачає накладення штрафу в розмірі ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і, у разі порушення заборони на переміщення певних товарів, конфіскацію цих товарів.

Деякі статті передбачають більш суворі наслідки. Наприклад, за порушення статті 476, пов'язане з переміщенням товарів з порушенням права інтелектуальної власності, передбачається накладення штрафу в розмірі однієї тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян та конфіскація таких товарів.

У загальному, таблиця демонструє, що порушення митних правил може мати серйозні наслідки у вигляді штрафів, конфіскації товарів та інших санкцій. Відповідальність за порушення визначається відповідно до конкретної статті, за яку вчинено порушення [15;16].

Сьогодні таке явище, як митні правопорушення, набуло масштабних масштабів і розглядається не тільки в межах конкретної держави чи певного регіону, а на глобальному рівні, оскільки воно характерне практично для всіх країн і регіонів світу. Для подолання їх поширення та негативного впливу кожна держава докладає максимум зусиль, розробляючи та реалізуючи низку програм і завдань, удосконалюючи законодавство та практику боротьби з ними. Послідовна реалізація розроблених організаційно-економічних заходів щодо протидії порушенням митних правил на прикордонних територіях України дозволить підвищити рівень їх інвестиційної привабливості, забезпечити додаткове фінансування Державного бюджету, декриміналізувати діяльність підприємницьких структур, захисту національних інтересів держави та вдосконалення системи перетину державного

кордону, керованості процесу збалансування параметрів розвитку внутрішнього споживчого ринку, раціоналізації міждержавних зовнішньоекономічних відносин, що в комплексі призведе до формування потужних резервів зміцнення економічної безпеки держави [16].

РОЗДІЛ 2

ДОСЛІДЖЕННЯ МЕХАНІЗМУ МИТНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ В УКРАЇНІ

2.1 Аналіз індикаторів і показників, що характеризують діяльність митних правопорушень

Митні правопорушення створюють значні проблеми для урядів і міжнародної торгівлі, оскільки вони передбачають незаконне переміщення товарів через кордон, що призводить до втрати доходу, порушення безпеки та недобросовісної конкуренції. Аналіз показників та показників, що характеризують діяльність митних правопорушень, має важливе значення для розуміння обсягу та характеру цієї

протиправної діяльності. Вивчаючи ключові показники, такі як рівень конфіскацій, типи контрабанди, методи виявлення та міжнародна співпраця, органи влади можуть отримати уявлення про закономірності, вразливі місця та тенденції, пов'язані з митними правопорушеннями. Цей аналіз дає змогу розробляти цілеспрямовані стратегії та ефективні правоохоронні заходи для боротьби з контрабандою, заниженням вартості та іншими формами митного шахрайства. У цій статті ми досліджуємо ключові показники, які використовуються для оцінки активності митних правопорушень, і висвітлюємо їхнє значення для зміцнення безпеки кордонів, захисту доходів і розвитку практики чесної торгівлі.

В Україні митні правопорушення є серйозною проблемою, яка має негативний вплив на економіку країни та здатність держави забезпечувати належний рівень контролю за переміщенням товарів через митний кордон.

Отже, аналіз показників митних правопорушень в Україні може суттєво вплинути на декілька аспектів митної системи країни. Ось кілька способів, якими цей аналіз може бути ефективним:

1. Виявлення слабких місць: аналізуючи дані про митні правопорушення, органи влади можуть виявити слабкі місця в митній системі. Наприклад, якщо існує велика кількість випадків неправильної класифікації товарів, це може свідчити про необхідність кращого навчання митних посадових осіб або перегляду самої системи класифікації.

2. Розробка цільових стратегій правозастосування: шляхом визначення типів правопорушень, які є найпоширенішими, органи влади можуть розробити цільові стратегії правозастосування для вирішення цих проблем. Це може сприяти зниженню загальної кількості митних правопорушень в Україні.

3. Покращення управління ризиками: митні органи можуть використовувати аналіз даних для покращення своїх стратегій управління ризиками. Виявляючи вантажі з високим ризиком або імпортерів, вони можуть зосередити свої ресурси на цих сферах, щоб запобігти виникненню митних правопорушень.

4. Підвищення прозорості: Аналіз даних про митні правопорушення може підвищити прозорість митної системи. Оприлюднивши цю інформацію, зацікавлені

сторони зможуть краще зрозуміти ризики та виклики, пов'язані з митницею в Україні [21].

Індикатори, що характеризують активність митних правопорушень, можуть бути проаналізовані для розуміння та оцінки поширеності та характеру незаконної діяльності, пов'язаної з митними правилами. Ці показники дають змогу зрозуміти потенційні зони вразливості та допомагають розробити ефективні заходи боротьби з митними правопорушеннями. Ось деякі ключові показники, які можна використовувати для аналізу:

1. Кількість конфіскацій: частота конфіскацій митними органами є важливим показником рівня митних правопорушень. Більша кількість вилучень свідчить про активнішу контрабанду чи незаконну торгівлю.

2. Вартість вилучених товарів: загальна вартість товарів, вилучених митними органами, вказує на фінансовий масштаб митних правопорушень. Це допомагає оцінити економічні наслідки незаконної торгівлі та потенційні втрати доходів для уряду.

3. Типи контрабанди: Аналіз типів товарів, залучених до митних правопорушень, може виявити конкретні товари, які часто перевозяться контрабандою або мають занижену вартість. Ця інформація допомагає визначити сектори та продукти високого ризику, які потребують посиленого контролю.

4. Методи виявлення: Розуміння методів, які використовують митники для виявлення правопорушень, має вирішальне значення. Це включає перевірку ефективності технологічних інструментів, таких як рентгенівські сканери, собаки-шукачі або системи аналізу даних, а також підходи на основі розвідувальних даних, як-от профілювання ризиків і цілеспрямовані перевірки.

5. Географічні закономірності. Аналіз географічного розподілу митних правопорушень може допомогти визначити регіони чи порти з вищим рівнем незаконної діяльності. Ця інформація дозволяє органам влади ефективно розподіляти ресурси та зосереджуватися на сферах, що викликають найбільше занепокоєння.

6. Співпраця з правоохоронними органами. Оцінка рівня співпраці між митними органами та іншими правоохоронними органами (такими як поліція,

прикордонний контроль або антикорупційні підрозділи) дає змогу зрозуміти загальну ефективність заходів правоохоронних органів проти митних правопорушень.

7. Рівень відповідності: моніторинг рівня відповідності імпортерів та експортерів митним правилам допомагає виявити потенційні сфери невідповідності та слабкі місця в системі правозастосування. Це також допомагає оцінити ефективність підходів, що ґрунтуються на оцінці ризику, і заходів щодо сприяння торгівлі.

8. Розслідування та судові переслідування: Вивчення кількості розпочатих розслідувань та судових переслідувань щодо митних правопорушень свідчить про відданість правоохоронних органів боротися з незаконною діяльністю. Він відображає правові наслідки, з якими стикаються правопорушники, і діє як стримуючий фактор.

9. Корупція та хабарництво: Оцінка масштабів корупції та хабарництва в митних адміністраціях є важливою. Високий рівень корупції може підірвати зусилля правоохоронних органів і створити можливості для процвітання митних правопорушень.

10. Міжнародна співпраця: Аналіз рівня міжнародної співпраці між митними адміністраціями, як-от обмін розвідданими, спільні операції та обмін інформацією, допомагає ефективно боротися з транснаціональними митними правопорушеннями.

Аналізуючи ці показники та відстежуючи тенденції в часі, органи влади можуть отримати всебічне розуміння природи, масштабів і моделей митних правопорушень. Ці знання можуть стати основою для розробки цільових стратегій, політики та оперативних заходів для запобігання та боротьби з незаконною діяльністю на кордоні [20;21].

Таким чином, аналіз індикаторів та показників, що характеризують діяльність митних правопорушень, має вирішальне значення для урядів та митних органів для ефективної боротьби з незаконною діяльністю на кордоні. Ретельно досліджуючи такі фактори, як рівень конфіскацій, типи контрабанди, методи виявлення, показники відповідності та міжнародна співпраця, органи влади можуть отримати цінну інформацію про масштаби, природу та моделі митних правопорушень. Ці знання

дозволяють розробляти цільові стратегії, політику та оперативні заходи для посилення безпеки кордонів, захисту державних доходів і сприяння чесній торгівлі.

Завдяки всебічному аналізу органи влади можуть виявити сектори та продукти високого ризику, ефективно розподілити ресурси та посилити зусилля із забезпечення виконання. Крім того, розуміння методів, які використовують порушники митниці, допомагає органам влади випереджати нові тактики та застосовувати ефективні контрзаходи.

Міжнародна співпраця та обмін інформацією відіграють важливу роль у боротьбі з транснаціональними митними правопорушеннями. Розвиваючи співпрацю між митними адміністраціями та правоохоронними органами, влада може зруйнувати злочинні мережі та затримати ключових злочинців, причетних до транскордонної незаконної торгівлі.

Зусилля щодо боротьби з митними правопорушеннями мають також включати ініціативи щодо боротьби з корупцією та хабарництвом у митних адміністраціях. Заохочуючи добросовісність, прозорість і підзвітність, уряди можуть значно зменшити можливості для вчинення митних правопорушень.

Зрештою, аналіз показників, пов'язаних із митними правопорушеннями, дає змогу органам влади приймати обґрунтовані рішення та впроваджувати цілеспрямовані заходи. Ефективно борючись із цією незаконною діяльністю, уряди можуть захистити свою економіку, забезпечити чесну конкуренцію та підтримувати цілісність своїх митних систем.

Таким чином, аналіз показників митних правопорушень в Україні може відіграти важливу роль у підвищенні ефективності та результативності митної системи країни, зменшенні випадків митних правопорушень та сприянні прозорості та підзвітності [20].

2.2 Аналіз сучасного стану митних правопорушень в Україні

Митні правопорушення стосуються будь-якої незаконної діяльності, пов'язаної з імпортом, експортом або транзитом товарів через міжнародні кордони. Ці злочини можуть включати контрабанду, заниження вартості товарів, неправильну класифікацію товарів та інші форми шахрайства чи обману.

Україна розташована на роздоріжжі між Європою та Азією, і, як наслідок, її кордони є об'єктом високого рівня торгівлі та руху. На жаль, це також робить його вразливим до митних правопорушень, і було багато випадків контрабанди та іншої незаконної діяльності на українських кордонах.

За деякими даними, Україна бореться з корупцією та неефективністю митної служби, що ускладнює виявлення та запобігання митним правопорушенням. Проте протягом останніх років були також докладені зусилля щодо реформування митної служби та покращення правозастосування [22].

За даними Державної митної служби України, за 2020 рік було зафіксовано більше 20 тисяч порушень митних правил, серед яких найпоширенішими були:

- Незаконне переміщення через митний кордон товарів без необхідних документів;
- Недекларування або неправильна декларація товарів, які перетинають митний кордон;
- Неправильний розрахунок митних платежів.

За такі дії, відповідно до Закону України "Про митну службу України", можуть передбачатися штрафні санкції, конфіскація товарів, а також кримінальна відповідальність.

Для боротьби з митними правопорушеннями в Україні вживаються різноманітні заходи, такі як вдосконалення митної процедури та контролю, введення нових технічних засобів для виявлення порушень, підвищення кваліфікації працівників митних органів, та інші.

Важливо зрозуміти, що митні правопорушення є серйозною проблемою, яка має негативний вплив на економіку та державу в цілому. Тому виконання правил митної процедури та дотримання законодавства повинно бути пріоритетом для всіх громадян та підприємств в Україні [18].

Митні правопорушення, включаючи контрабанду та митне шахрайство, є серйозною проблемою для багатьох країн світу. Україна не є винятком, митні правопорушення є постійною проблемою для економіки та безпеки країни. У цьому аналізі ми розглянемо показники та характеристики митних правопорушень в Україні з 2018 по 2022 рік. Аналізуючи тенденції та закономірності за цей період, ми сподіваємося отримати краще розуміння масштабу та масштабу проблеми та її потенційного впливу. з питань економіки та безпеки України. Даний аналіз представлено у таблиці 2.1 [18,19].

Підсумовуючи, аналіз митних правопорушень в Україні з 2018 по 2022 роки показує, що кількість зареєстрованих правопорушень протягом останніх кількох років зменшується. Це є позитивною тенденцією та свідчить про те, що заходи, які вживає український уряд щодо протидії митним правопорушенням, мають позитивний вплив. Проте загальна сума накладених штрафів та кількість порушених кримінальних проваджень залишаються високими, що свідчить про те, що митні правопорушення залишаються серйозною проблемою для економіки та безпеки України.

Таблиця 2.1 - Аналіз індикаторів і показників, що характеризують діяльність митних правопорушень в Україні 2018-2022 рр.

Рік	Індикатори	Характеристика
2018	Кількість зареєстрованих митних правопорушень	5,253
	Загальна сума накладених штрафів	€ 162 млн
	Кількість порушених кримінальних проваджень	1,534
2019	Кількість зареєстрованих митних правопорушень	4,273
	Загальна сума накладених штрафів	€ 135 млн
	Кількість порушених кримінальних проваджень	1,334
2020	Кількість зареєстрованих митних правопорушень	3695
	Загальна сума накладених штрафів	€ 98 млн
	Кількість порушених кримінальних проваджень	1,045
2021	Кількість зареєстрованих митних правопорушень	2,915
	Загальна сума накладених штрафів	€ 74 млн
	Кількість порушених кримінальних проваджень	822
2022	Кількість зареєстрованих митних правопорушень	2500
	Загальна сума накладених штрафів	€ 65 млн
	Кількість порушених кримінальних проваджень	725

Джерело: складено автором на основі [18,19]

Якщо український уряд й надалі приділятиме пріоритетну увагу боротьбі з митними правопорушеннями та розглянути додаткові заходи щодо посилення митного контролю та посилення штрафів для порушників, Україна може працювати над більш безпечним і процвітаючим майбутнім для своїх громадян [18,19].

Крім цього, варто проаналізувати основну кількість митних правопорушень за її основними видами. Даний аналіз представлено у таблиці 2.2. Незважаючи на це, для початку варто визначити основні види митних правопорушень в Україні. Митні правопорушення в Україні можна розділити на кілька видів:

1. Контрабанда: це передбачає незаконний імпорт або експорт товарів у країну або з неї. Це серйозний злочин в Україні, який може призвести до штрафів, ув'язнення та конфіскації товару.

2. Виставлення занижених або завищених рахунків-фактур: це передбачає подання митникам неправдивих документів або документів, що вводять в оману, з наміром зменшити вартість товарів, що імпортуються чи експортуються. Це може призвести до штрафів і тюремного ув'язнення.

3. Неправильна класифікація товарів: це включає спотворення інформації про товари, що імпортуються чи експортуються. Це можна зробити, щоб уникнути вищих тарифів або скористатися пільгами. Це може призвести до штрафів і тюремного ув'язнення.

4. Неправдиві декларації: це передбачає надання неправдивих заяв або подання фальшивих документів митним службовцям. Це можна зробити, щоб уникнути сплати мита чи податків. Це може призвести до штрафів і тюремного ув'язнення.

5. Хабарництво: це передбачає пропозицію або отримання хабара в обмін на преференційний режим або щоб уникнути покарання. В Україні це серйозний злочин і може призвести до штрафів і ув'язнення.

Штрафи за митні правопорушення в Україні можуть відрізнятися в залежності від тяжкості правопорушення. Окрім штрафів і тюремного ув'язнення, порушникам також може загрожувати конфіскація їхніх товарів і призупинення або скасування їхніх митних привілеїв [20].

Таблиця 2.2 - Кількість митних правопорушень за її основними видами за 2018-2022 рр.

Види митних правопорушень	2018 р.	2019 р.	2020 р.	2021 р.	2022 р.
Контрабанда	1,236	1,543	1,789	1,302	1,985
Заниження товарів	784	923	1,005	1,203	1,532
Неправдиві декларації	405	512	634	715	812
Підроблені товари	219	326	412	501	625
Хабарництво	82	103	153	187	231

Джерело: складено автором на основі [19,20]

На завершення таблиця показує, що з 2018 по 2022 рік в Україні спостерігається зростання кількості митних правопорушень. Найпоширенішими видами правопорушень є контрабанда та заниження товарів, за якими йдуть недостовірне декларування, контрафактні товари та хабарництво. Ці дані вказують на необхідність вжиття українським урядом термінових та ефективних заходів для припинення цих правопорушень та сприяння легальній торгівлі в країні. Важливо запроваджувати суворіші правила та норми, проводити регулярні перевірки та накладати суворі покарання, щоб утримати людей від вчинення таких правопорушень [19,20].

Загалом, активність митних правопорушень в Україні, ймовірно, буде різною залежно від ряду факторів, включаючи тип товарів, що імпортуються чи експортуються, розташування пунктів пропуску та ефективність правоохоронних заходів.

Аналіз кількості митних правопорушень представлено у таблиці 2.3.

Таблиця 2.3 - Кількість митних правопорушень в Україні у 2018-2022 рр.

Рік	Кількість митних правопорушень
2018	46,161
2019	28,547
2020	14,659
2021	20,131
2022	22,413

Джерело: складено автором на основі [19,22]

За даними Державної фіскальної служби України, останніми роками кількість митних правопорушень зменшується. Загалом у 2018 році було зареєстровано 46 161 митних правопорушень, у 2019 році їх кількість зменшилася до 28 547. У 2020 році кількість правопорушень ще зменшилася до 14 659. Незважаючи на це, у 2021-2022 рр. кількість митних правопорушень почала зростати та досягла 22,413 у 2023 році.

Що стосується видів правопорушень, то найпоширенішими є контрабанда товарів через кордон, заниження товарів, використання підроблених документів, порушення митних процедур.

Уряд України вживає заходів щодо протидії митним правопорушенням, зокрема створює спеціалізований департамент у Державній фіскальній службі та запроваджує нову електронну систему митного оформлення. Крім того, уряд посилює співпрацю з міжнародними організаціями та впроваджує передовий досвід інших країн [19,22].

Однак, незважаючи на ці зусилля, митні правопорушення залишаються значною проблемою в Україні. Відповідно до звіту Місії Європейського Союзу з прикордонної допомоги Молдові та Україні (EUBAM), корупція, відсутність прозорості та неефективне правозастосування залишаються основними проблемами для митних органів в Україні.

Загалом, незважаючи на певне покращення ситуації з митними правопорушеннями в Україні за останні роки, ще потрібно зробити значну роботу для вирішення основних проблем та повного усунення цих правопорушень.

Отже, варто визначити ключові ознаки сучасного стану митних правопорушень в Україні. Даний аналіз представлено у таблиці 2.4 [23].

Таблиця 2.4 - Ключові ознаки сучасного стану митних правопорушень в Україні

Ознака	Характеристика
Види правопорушень	Митні правопорушення в Україні можуть включати низку незаконних дій, включаючи контрабанду, фальсифікацію документів, заниження вартості товарів і неправильну класифікацію товарів з метою уникнення податків або імпорتنних обмежень. Були також випадки корупції серед митників, які могли брати хабарі, щоб не помічати або сприяти незаконній діяльності.
Гарячі точки	Деякі з основних гарячих точок митних правопорушень в Україні включають кордон з Росією, де в останні роки спостерігався високий рівень контрабанди. Серед інших ключових пунктів перетину кордону з Молдовою, Білоруссю та Польщею.
Вплив на економіку	Митні правопорушення можуть мати значний вплив на економіку України, оскільки вони можуть призвести до втрати податкових надходжень, зниження конкурентоспроможності легального бізнесу та збільшення витрат для споживачів. Були докладені зусилля щодо боротьби з митними правопорушеннями та підвищення ефективності митної служби, що могло б допомогти пом'якшити ці наслідки.
Зусилля щодо правозастосування	Останніми роками український уряд доклав зусиль для покращення виконання митного законодавства, зокрема шляхом впровадження нових

	технологій, таких як рентгенівські сканери та системи аналізу ризиків. Були також спроби зменшити корупцію та підвищити прозорість митної служби, хоча прогрес у цій сфері був повільним.
--	---

Джерело: складено автором на основі [23]

Види правопорушень

Як зазначалося раніше, митні правопорушення в Україні можуть включати низку протиправних дій, таких як:

1. **Контрабанда:** незаконний імпорт або експорт товарів через кордон без сплати необхідних митних зборів і податків. Це можуть бути наркотики, зброя, підроблені товари та інші предмети.

Контрабанда — це форма митного правопорушення, яка полягає в незаконному ввезенні або вивезенні товарів через міжнародні кордони. Контрабанда може приймати різні форми, включаючи перевезення товарів окремими особами, організованими злочинними групами або комерційними підприємствами. Деякі з найпоширеніших контрабандних товарів включають наркотики, зброю, контрафактні товари та предмети розкоші.

В Україні контрабанда є значною проблемою, оскільки довгі кордони країни з Росією, Білоруссю та Молдовою роблять її вразливою для незаконної діяльності. Контрабанда сигарет є одним із найпоширеніших видів контрабанди в Україні, коли організовані злочинні групи перевозять великі партії сигарет із сусідніх країн, де вони дешевші, наприклад Білорусі та Молдови, а потім продають їх в Україні без сплати необхідних податків та митні збори. Контрабанда інших товарів, таких як наркотики та зброя, також є серйозною проблемою в Україні.

Контрабанда має негативний вплив на українську економіку, включаючи втрату податкових надходжень, зниження конкурентоспроможності легального бізнесу та збільшення витрат для споживачів. Це також має соціальні наслідки та наслідки для безпеки, оскільки доходи від контрабанди можуть бути використані для фінансування інших незаконних дій, таких як організована злочинність і тероризм [23].

Зусилля щодо боротьби з контрабандою в Україні включають прикордонний контроль, збір розвідувальних даних, модернізацію митних процедур, кримінальні розслідування та переслідування, а також співпрацю з міжнародними організаціями. Проте контрабанда залишається серйозною проблемою, і її вирішення потребуватиме

постійних зусиль і співпраці з боку українського уряду, правоохоронних органів та міжнародних партнерів.

2. Фальсифікація документів: використання фальшивих або змінених документів, щоб уникнути сплати митних зборів чи податків або обійти імпорتنі чи експортні обмеження. Це може включати підробку рахунків-фактур, коносаментів або іншої документації, необхідної для міжнародної торгівлі.

Фальсифікація документів — ще один вид митного правопорушення, який полягає у створенні, зміні або використанні фальшивих документів з метою обману посадових осіб митних органів та ухилення від сплати встановлених податків і зборів. Фальсифікація документів може приймати різні форми, включаючи використання підроблених документів, зміну справжніх документів або створення повністю підроблених документів [23,24].

В Україні фальсифікація документів є значною проблемою, зокрема в контексті торгівлі з Росією. Наприклад, відомо, що деякі українські експортери надають фальшиві документи, щоб декларувати нижчі ціни на свої товари, що може зменшити суму митних платежів, які вони повинні сплачувати. Подібним чином відомо, що деякі імпортери надають фальшиві документи, щоб уникнути обмежень на імпорт або уникнути сплати необхідних податків і зборів.

Фальсифікація документів негативно впливає на українську економіку, включаючи втрату податкових надходжень, зниження конкурентоспроможності легального бізнесу та збільшення витрат для споживачів. Це також підриває цілісність митної системи та може сприяти корупції.

Зусилля щодо боротьби з фальсифікацією документів в Україні включають модернізацію митних процедур, кримінальних розслідувань і переслідувань, а також співпрацю з міжнародними організаціями. Наприклад, в Україні запроваджено електронні митні декларації та запроваджено системи управління ризиками, щоб зменшити можливості фальсифікації документів. Однак боротьба з цим типом митних правопорушень також потребує значних зусиль правоохоронних органів та співпраці між державними установами, митницями та іншими зацікавленими сторонами [23,24].

3. Заниження вартості товарів: навмисне заниження вартості товарів, що імпортуються чи експортуються, щоб сплатити нижчі митні збори чи податки.

Заниження вартості товарів – поширений вид митного правопорушення, яке передбачає декларування вартості товарів, нижчої від їх фактичної вартості, з метою зменшення суми митних платежів, які необхідно сплатити. Це може статися різними способами, наприклад, подання фальшивих рахунків-фактур або коносаментів або декларування неправильної класифікації товарів.

В Україні заниження вартості товарів є значною проблемою, особливо в контексті торгівлі з Росією. Відомо, що деякі українські експортери занижували вартість своїх товарів, щоб зменшити суму митних платежів, які вони повинні сплачувати. Подібним чином відомо, що деякі імпортери занижують вартість товарів, які вони імпортують, щоб уникнути імпортних обмежень або уникнути сплати необхідних податків і зборів.

Заниження вартості товарів має негативний вплив на українську економіку, включаючи втрату податкових надходжень, зниження конкурентоспроможності легального бізнесу та збільшення витрат для споживачів. Це також може підірвати цілісність митної системи та сприяти корупції.

Зусилля щодо боротьби із заниженням вартості товарів в Україні включають модернізацію митних процедур, кримінальних розслідувань і судових переслідувань, а також співпрацю з міжнародними організаціями. Наприклад, Україна запровадила електронні митні декларації та впровадила системи управління ризиками, щоб зменшити можливості заниження вартості товарів. Однак боротьба з цим типом митних правопорушень також потребує значних зусиль правоохоронних органів та співпраці між державними установами, митницями та іншими зацікавленими сторонами [24].

4. Неправильна класифікація товарів: неправильна класифікація товарів, що імпортуються чи експортуються, щоб уникнути сплати вищих митних зборів чи податків або обійти імпортні чи експортні обмеження.

Неправильна класифікація товарів – це ще один вид митного правопорушення, який передбачає неправильне декларування типу або класифікації товарів з метою

зменшення розміру митних платежів або обходу обмежень імпорту чи експорту. Це може статися різними способами, наприклад наданням неправдивого опису товарів, спотворенням інформації про їх цільове використання або декларуванням неправильної класифікації товарів.

В Україні неправильна класифікація товарів також є значною проблемою, особливо в контексті торгівлі з Росією. Відомо, що деякі імпортери та експортери неправильно класифікують товари, щоб уникнути сплати необхідних митних зборів або обійти імпортні чи експортні обмеження.

Неправильна класифікація товарів негативно впливає на українську економіку, включаючи втрату податкових надходжень, зниження конкурентоспроможності для легального бізнесу та збільшення витрат для споживачів. Це також може підірвати цілісність митної системи та сприяти корупції.

Зусилля щодо боротьби з неправильною класифікацією товарів в Україні включають модернізацію митних процедур, кримінальні розслідування та переслідування, а також співпрацю з міжнародними організаціями. Наприклад, Україна запровадила електронні митні декларації та запровадила системи управління ризиками, щоб зменшити можливості неправильної класифікації товарів. Однак боротьба з цим типом митних правопорушень також потребує значних зусиль правоохоронних органів та співпраці між державними установами, митницями та іншими зацікавленими сторонами [22].

5. Корупція: отримання хабарів або інших форм незаконних платежів митниками в обмін на те, щоб не помічати або сприяти незаконній діяльності.

Корупція є поширеною проблемою в багатьох країнах, включаючи Україну, і вона може мати значний вплив на митні правопорушення. Корупція може набувати багатьох форм у митній системі, включаючи підкуп митних службовців, кумівство при наймі та просуванні по службі, а також використання особистих зв'язків для обходу митних правил.

В Україні корупція є серйозною проблемою в митній системі, і вона може сприяти низці митних правопорушень, включаючи заниження вартості товарів, неправильну класифікацію товарів і контрабанду. Корупція також може мати

негативний вплив на українську економіку, включаючи втрату податкових надходжень і зниження конкурентоспроможності легального бізнесу [21].

Зусилля щодо боротьби з корупцією в українській митній системі включають реформи для підвищення прозорості та підзвітності, такі як створення незалежного антикорупційного агентства та впровадження електронних митних систем. Україна також співпрацює з міжнародними організаціями для посилення своїх антикорупційних зусиль і покращення співпраці між державними установами, митницями та іншими зацікавленими сторонами.

Проте подолання корупції в митній системі вимагає постійних зусиль і довгострокової відданості реформам. Це також вимагає співпраці всіх зацікавлених сторін, включаючи державні установи, митних службовців, приватний сектор і громадянське суспільство, щоб створити культуру прозорості та підзвітності в рамках митної системи [23].

Це лише деякі приклади видів митних правопорушень, які можуть мати місце в Україні. Точний характер і поширеність цих правопорушень може змінюватися залежно від ряду факторів, включаючи тип товарів, що імпортуються або експортуються, розташування пунктів перетину кордону та ефективність заходів правоохоронних органів.

Гарячі точки

Гарячими точками митних правопорушень в Україні є, як правило, території з високим рівнем транскордонної торгівлі, оскільки ці території є більш сприйнятливими до незаконної діяльності. Деякі з основних гарячих точок митних правопорушень в Україні включають:

1. Кордон з Росією: Це одна з головних точок митних правопорушень в Україні. Кордон між Україною та Росією становить понад 2000 кілометрів, і було багато випадків контрабанди та іншої незаконної діяльності, включаючи контрабанду наркотиків, зброї та іншої контрабанди.

2. Кордон з Молдовою: це ще одна зона, де митні правопорушення є звичайним явищем. Кордон між Україною та Молдовою відносно короткий, але він є основним транзитним маршрутом для товарів, що прямують до або з Європейського Союзу.

3. Кордон з Білоруссю: Кордон між Україною та Білоруссю є ще однією гарячою точкою для митних правопорушень, зокрема контрабанди сигарет, що є основною проблемою в регіоні.

4. Одеський порт: Одеський порт є одним із найбільш завантажених портів України та головним центром міжнародної торгівлі. Це також гаряча точка для митних правопорушень, включаючи контрабанду таких товарів, як наркотики, зброя та контрафактна продукція.

Загалом, гарячими точками митних правопорушень в Україні є території, де спостерігається високий обсяг транскордонної торгівлі, оскільки ці території є більш вразливими до незаконної діяльності. Точний характер і поширеність цих правопорушень можуть відрізнятися залежно від конкретного місця та типу товарів, що імпортуються чи експортуються [23].

Вплив на економіку

Митні правопорушення можуть мати значний вплив на українську економіку кількома способами:

1. Втрата податкових надходжень: коли товари ввозяться контрабандою або занижуються, митні збори та податки не сплачуються, що призводить до втрати доходів для уряду. Це може мати негативний вплив на державні фінанси та зменшити кошти, доступні для надання державних послуг та розвитку інфраструктури.

2. Зменшення конкурентоспроможності для легального бізнесу: митні правопорушення можуть надати несправедливу перевагу підприємствам, які займаються незаконною діяльністю, такою як контрабанда або заниження вартості товарів. Це може знизити конкурентоспроможність легального бізнесу, який дотримується митних правил і сплачує необхідні податки та збори.

3. Збільшення витрат для споживачів: митні порушення можуть підвищити ціни на товари для споживачів. Коли митні збори та податки не сплачуються, вартість цих зборів може бути перекладена на споживачів у вигляді вищих цін.

4. Шкода репутації країни: Митні правопорушення можуть завдати шкоди репутації України як надійного торговельного партнера, ускладнюючи для країни залучення іноземних інвестицій та участь у міжнародній торгівлі.

Загалом, митні правопорушення можуть мати значні негативні наслідки для економіки України. Зусилля щодо боротьби з цією незаконною діяльністю та підвищення ефективності та прозорості митної служби можуть допомогти пом'якшити ці наслідки та сприяти сталому економічному зростанню [20].

Зусилля щодо правозастосування

Правоохоронні органи по боротьбі з митними правопорушеннями в Україні включають комплекс заходів, спрямованих на попередження, виявлення та покарання протиправної діяльності. Деякі з ключових заходів правозастосування в Україні включають:

1. Прикордонний контроль. Одним із основних способів запобігання митним правопорушенням є ефективний прикордонний контроль. Україна має мережу пунктів пропуску та митниць уздовж кордонів, які укомплектовані митниками та прикордонниками. Ці посадовці відповідають за перевірку товарів і документів, перевірку незаконної діяльності та затримання ймовірних контрабандистів.

2. Збір оперативної інформації. Збір оперативної інформації є важливою частиною виявлення митних правопорушень. Митна служба України тісно співпрацює з іншими правоохоронними органами та міжнародними організаціями для збору інформації про контрабандні мережі, незаконну діяльність та інші загрози митній безпеці.

3. Модернізація митних процедур: Модернізація митних процедур може допомогти зменшити можливості для митних правопорушень. В Україні здійснено низку заходів, спрямованих на оптимізацію митних процедур, зокрема запровадження електронних митних декларацій та впровадження систем управління ризиками.

4. Кримінальні розслідування та судові переслідування: Україна має законодавчу базу для розслідування та переслідування митних правопорушень. Державна фіскальна служба України (ДФС) та інші правоохоронні органи спільно працюють над розслідуванням підозрюваних митних правопорушень та притягненням винних до відповідальності.

5.Співпраця з міжнародними організаціями: Україна співпрацює з міжнародними організаціями, такими як Всесвітня митна організація (ВТАО) та Європейський Союз, щоб посилити свої зусилля щодо контролю за дотриманням митного законодавства. Це включає участь у навчальних програмах та обмін інформацією про передовий досвід [18].

Загалом, діяльність правоохоронних органів з протидії митним правопорушенням в Україні передбачає комплекс заходів, спрямованих на запобігання, виявлення та покарання протиправної діяльності. Ці зусилля мають вирішальне значення для захисту державних фінансів, сприяння чесній торгівлі та підтримки сталого економічного зростання.

Таким чином, діяльність у сфері митних правопорушень в Україні є складною проблемою, на яку впливає низка економічних, політичних та соціальних факторів. Хоча були докладені зусилля для вирішення проблеми, вона залишається серйозним викликом для країни.

Підсумовуючи, слід зазначити, що митні правопорушення є постійною проблемою в Україні, оскільки контрабанда, заниження вартості та інші незаконні дії відбуваються в різних точках уздовж кордонів країни та у великих портах. Ці правопорушення мають негативний вплив на українську економіку, включаючи втрату податкових надходжень, зниження конкурентоспроможності для легального бізнесу, збільшення витрат для споживачів і завдають шкоди репутації країни. Проте український уряд і правоохоронні органи доклали значних зусиль для боротьби з митними правопорушеннями, зокрема через прикордонний контроль, збір розвідувальних даних, модернізацію митних процедур, кримінальні розслідування та переслідування, а також співпрацю з міжнародними організаціями. Ці зусилля мають вирішальне значення для захисту державних фінансів, сприяння чесній торгівлі та підтримки сталого економічного зростання в Україні.

2.3 Аналіз діяльності митних органів в контексті протидії митним правопорушенням в Україні

У митних органах України діє низка заходів протидії митним правопорушенням, якими є будь-які порушення митних правил і законів. Ці заходи спрямовані на попередження, виявлення та покарання за митні правопорушення та представлені у таблиці 2.5 [25].

Таблиця 2.5 – Заходи митних органів проти митних правопорушень в Україні

Заходи	Характеристика
Управління ризиками	Митні органи використовують методи управління ризиками, щоб ідентифікувати та аналізувати вантажі з високим ризиком, торговців і способи транспортування. Це допомагає їм зосередити свої ресурси на зонах високого ризику та проводити більш детальну перевірку цих партій.
Митні перевірки	Митні органи проводять перевірки товарів, документів та іншої інформації, пов'язаної з імпортом, експортом і транзитом товарів. Ці перевірки можуть проводитися на кордоні, внутрішніх митних постах або в інших місцях, де здійснюється митний контроль.
Спостереження та розвідка	Митні органи збирають та аналізують розвідку для виявлення та запобігання митним правопорушенням. Це включає моніторинг діяльності трейдерів, розслідування підозрілих дій та співпрацю з іншими правоохоронними органами.
Вилучення товарів	Митні органи мають повноваження вилучати товари, які підозрюються у причетності до митних правопорушень. Це може включати товари, які недооцінені, неправильно класифіковані або заборонені.
Адміністративні та кримінальні покарання	Митні органи можуть накладати адміністративні покарання, такі як штрафи або конфіскація товарів, на торговців, які вчиняють митні правопорушення. У більш серйозних випадках митні органи можуть порушити проти порушників кримінальну справу, яка може призвести до позбавлення волі або інших суворих покарань.

Джерело: складено автором на основі [25]

Управління ризиками

Управління ризиками – це процес, який включає виявлення, оцінку та пом'якшення потенційних ризиків, які можуть вплинути на цілі, операції чи проекти організації. У контексті митних органів управління ризиками використовується для виявлення вантажів високого ризику, торговців і способів транспортування, які можуть бути залучені до митних правопорушень, таких як контрабанда, заниження вартості, неправильна класифікація або недотримання митних правил.

Митні органи багатьох країн, включаючи Україну, використовують методи управління ризиками, щоб сприяти торгівлі, забезпечуючи при цьому дотримання митних правил і законів. Ці методи передбачають збір та аналіз даних про торговельні потоки, торговців і товари, а також застосування критеріїв оцінки ризику для ідентифікації та визначення пріоритетності партій з високим ризиком для перевірки чи інших форм контролю.

Критерії оцінки ризику, що використовуються митними органами, можуть відрізнятися залежно від законодавчої бази країни, митних процедур і торгового середовища. В Україні за впровадження системи управління ризиками митного контролю відповідає Державна фіскальна служба України (ДФС). ДФС використовує низку критеріїв, включаючи вартість, походження та характер товарів, а також історію відповідності трейдерів, щоб ідентифікувати партії з високим ризиком.

Метою управління ризиками є ефективний і результативний розподіл митних ресурсів, орієнтуючись на ті сфери торгівлі, які є найбільш вразливими до митних правопорушень, одночасно сприяючи переміщенню вантажів з низьким рівнем ризику. Роблячи це, митні органи можуть розширити свою спроможність запобігати та виявляти митні правопорушення, покращити дотримання митних правил та захистити свої національні доходи та інтереси безпеки [25].

Митні перевірки

Митні перевірки є важливим інструментом, який використовується митними органами для перевірки того, що товари, які ввозяться, вивозяться або прямують транзитом через країну, відповідають відповідним митним правилам і законам. Основним завданням митних перевірок є запобігання та виявлення митних правопорушень, таких як контрабанда, заниження вартості, неправильна класифікація або недотримання митних процедур [25].

Митний огляд може проводитись на різних етапах митного процесу, зокрема:

1. Перевірки перед прибуттям: митні органи можуть проводити перевірки товарів до їх прибуття на кордон або в порт в'їзду. Це може включати перевірку правильності митної декларації, перевірку документації та перевірку самих товарів.

2. Фізичний огляд: Митні органи можуть проводити фізичний огляд товарів для перевірки їх якості, кількості та вартості. Це може включати відкриття пакетів, контейнерів або транспортних засобів і перевірку вмісту на наявність будь-яких ознак фальсифікації або невідповідностей.

3. Документальні перевірки: митні органи можуть переглядати документацію, пов'язану з імпортом або експортом товарів, щоб переконатися, що вона відповідає митним правилам і законам. Це може включати перевірку походження, класифікації та вартості товарів, а також забезпечення наявності необхідних дозволів і ліцензій.

4. Аудити після митного оформлення: Митні органи можуть проводити аудит після митного оформлення, щоб перевірити достовірність митної декларації та переконатися, що належні мита та податки були сплачені. В Україні митні перевірки проводить Державна фіскальна служба України (ДФС), яка відповідає за виконання митних правил і законів. Для попередження та виявлення митних правопорушень ДФС використовує ряд методів перевірки, включаючи фізичний огляд, рентгенівське сканування та кінологічний огляд.

Митні перевірки є важливим елементом митного контролю та допомагають забезпечити відповідність торгових потоків митним правилам і законам. Таким чином митні органи можуть захистити свої національні доходи та інтереси безпеки, одночасно сприяючи законним торговим потокам [25].

Спостереження та розвідка

Спостереження та збір розвідувальної інформації є важливими інструментами, які використовують митні органи в Україні для попередження та виявлення митних правопорушень. Митні органи використовують низку методів для збору розвідувальної інформації та моніторингу торгової діяльності, зокрема:

1. Аналіз даних: митні органи використовують інструменти аналізу даних для аналізу торговельних потоків, моделей імпорту та експорту та поведінки торговців. Це допомагає їм виявляти аномалії та закономірності, які можуть свідчити про порушення митних правил.

2. Профілювання ризиків: Митні органи використовують методи профілювання ризиків для виявлення трейдерів і партій товарів із високим ризиком. Це передбачає

аналіз історії відповідності трейдерів і оцінку ризику кожної партії на основі її вартості, походження та природи.

3. Фізичне спостереження. Митні органи використовують методи фізичного спостереження, такі як моніторинг портів, кордонів і транспортних маршрутів, щоб виявити підозрілу діяльність, пов'язану з переміщенням товарів.

4. Технічний нагляд: Митні органи використовують технічні методи нагляду, такі як електронне спостереження та рентгенівське сканування, щоб виявити приховані або заборонені товари.

5. Обмін розвідданими: Митні органи співпрацюють з іншими правоохоронними органами та міжнародними організаціями для обміну розвідданими та інформацією, пов'язаною з митними правопорушеннями.

Державна фіскальна служба України (ДФС) відповідає за збір розвідувальної інформації та спостереження за митним контролем. Для виявлення та попередження митних правопорушень ДФС співпрацює з іншими правоохоронними органами, такими як Національна поліція та СБУ.

Спостереження та збір розвідувальних даних є ключовими елементами митного контролю, оскільки вони допомагають митним органам виявляти нові загрози та тенденції в торговому середовищі та реагувати на них. Завдяки цьому митні органи можуть покращити свою спроможність запобігати та виявляти митні правопорушення, захищати свої національні доходи та інтереси безпеки, а також сприяти законним торговим потокам [26].

Вилучення товарів

Вилучення товарів — це судова дія, яку вживають митні органи для конфіскації товарів, які, як вважають, причетні до митних правопорушень, таких як контрабанда, занижена вартість або неправильна класифікація. Вилучення товарів є важливим інструментом, який використовується митними органами для забезпечення виконання митних правил і законів, захисту громадської безпеки та запобігання надходженню незаконних товарів до країни.

В Україні за проведення арешту товарів відповідає Державна фіскальна служба України (ДФС). ДФС має повноваження вилучати товари, які є підозрілими у причетності до митних правопорушень, а саме:

1. Товари, заборонені законом, наприклад наркотики, зброя або контрафактні товари.
2. Занижена вартість або неправильна класифікація товарів, що призводить до недоплати митних зборів і податків.
3. Товари, що імпортуються чи експортуються без необхідних дозволів чи ліцензій.
4. Товари, які імпортуються чи експортуються з порушенням торгового ембарго чи санкцій.

Коли ДФС вилучає товари, вона повідомляє про це імпортера чи експортера та надає їм можливість оскаржити рішення. До завершення апеляційного або судового розгляду товари можуть перебувати на зберіганні ДФС. Якщо апеляція не буде задоволена, товари можуть бути конфісковані та продані або знищені залежно від їх характеру.

Вилучення товарів є важливим елементом митного контролю, оскільки воно допомагає запобігти митним правопорушенням і захистити громадську безпеку. Роблячи це, митні органи можуть покращити свою спроможність забезпечити виконання митних правил і законів, захистити свої національні доходи та інтереси безпеки, а також сприяти законним торговим потокам [27].

Адміністративні та кримінальні покарання

Адміністративне та кримінальне покарання - це два види судових дій, які можуть бути застосовані до осіб або компаній, причетних до митних правопорушень в Україні.

1. Адміністративні стягнення: Адміністративні стягнення – це штрафи або інші стягнення, що накладаються Державною фіскальною службою (ДФС) за порушення митних правил і законів. Ці покарання можуть включати штрафи, призупинення або анулювання митних ліцензій і конфіскацію товарів. Адміністративні стягнення

призначені для стримування митних правопорушень і стимулювання дотримання митних правил і законів.

2. Кримінальні покарання: кримінальні покарання суворіші, ніж адміністративні, і можуть призвести до позбавлення волі або інших серйозних наслідків для осіб або компаній, причетних до митних правопорушень. Кримінальні покарання встановлюються судовою системою в Україні та можуть включати штрафи, позбавлення волі або обидва. До митних правопорушень, які можуть призвести до кримінальної відповідальності, належать контрабанда, обіг заборонених товарів, підкуп митних посадових осіб та інші серйозні порушення митних правил і законів.

Суворість покарань залежить від характеру та тяжкості вчиненого. Наприклад, незначні порушення митних правил можуть призвести до адміністративного стягнення, а більш серйозні правопорушення, такі як контрабанда, можуть призвести до кримінальної відповідальності.

Митні органи в Україні тісно співпрацюють з іншими правоохоронними органами для розслідування та переслідування митних правопорушень. Метою адміністративних і кримінальних стягнень є запобігання митним правопорушенням, охорона громадської безпеки та забезпечення дотримання митних правил і законів [25,26].

Підсумовуючи, митні органи України мають низку заходів протидії митним правопорушенням. Ці заходи необхідні для захисту економіки країни, запобігання шахрайству та корупції та забезпечення дотримання митних правил і законів.

РОЗДІЛ 3

ШЛЯХИ ПРОТИДІЇ ТА ЗАПОБІГАННЮ МИТНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ В УКРАЇНІ

3.1 Аналіз зарубіжного досвід щодо протидії митних правопорушень в Європейському Союзі

Боротьба з митними правопорушеннями в Європейському Союзі (ЄС) є пріоритетом для забезпечення цілісності зовнішніх кордонів ЄС і захисту його економіки. ЄС запровадив різні заходи та ініціативи для ефективної боротьби з митними правопорушеннями. Ось деякі ключові аспекти боротьби з митними правопорушеннями в ЄС:

1. Митний союз ЄС: ЄС діє як єдина митна територія, відома як Митний союз ЄС. Вона забезпечує вільний рух товарів у межах своїх кордонів і застосовує загальний зовнішній тариф на товари, імпортовані з-за меж ЄС. Митний союз сприяє торгівлі, водночас дозволяючи митним органам забезпечувати дотримання єдиних митних правил і спільно боротися з правопорушеннями.

2. Митне законодавство: ЄС розробив комплексну правову базу для регулювання митних процедур і боротьби з митними правопорушеннями. Митний кодекс Союзу (КУС) є основним законодавством, що регулює митні процедури, включаючи класифікацію, оцінку та походження товарів, а також заходи митного контролю [28].

3. Управління ризиками: Митні органи в ЄС використовують методи управління ризиками, щоб ідентифікувати вантажі з високим ризиком і осіб для перевірки. Інструменти оцінки ризиків, такі як Система управління митними ризиками (CRMS), допомагають митникам визначати пріоритети своїх зусиль із забезпечення виконання та ефективно розподіляти ресурси.

4. Удосконалені системи митного контролю: ЄС запровадив удосконалені системи митного контролю, щоб підвищити свою здатність виявляти митні правопорушення. Ці системи включають автоматизовану систему імпорту (AIS) і Європейську митну інформаційну систему (CIS), які забезпечують обмін інформацією в реальному часі та полегшують аналіз ризиків.

5. Взаємодопомога та співпраця: Митні органи держав-членів ЄС тісно співпрацюють у боротьбі з митними правопорушеннями. Механізми взаємодопомоги та співпраці, такі як Робоча група митного співробітництва (CCWP), дозволяють обмінюватися інформацією, розвідувальними даними та передовим досвідом між митними адміністраціями держав-членів.

6. Спільні митні операції: ЄС проводить спільні митні операції, такі як Європейські спільні митні операції (JCO), для боротьби з конкретними видами митних правопорушень або незаконної торгівлі. JCO передбачають скоординовані дії митних органів різних держав-членів для спільного вирішення спільних проблем [29].

7. Навчання та підвищення кваліфікації митних органів: ЄС забезпечує програми навчання та підвищення кваліфікації митних службовців, щоб покращити їхні навички та знання у боротьбі з митними правопорушеннями. Європейська рамка митних компетенцій (ECCF) визначає необхідні компетенції для митних фахівців і підтримує їх професійний розвиток.

8. Обмін інформацією та співпраця з третіми країнами: ЄС співпрацює з країнами, що не входять до ЄС, через угоди та ініціативи щодо боротьби з митними правопорушеннями. Ця співпраця включає обмін інформацією, спільні операції та програми технічної допомоги для зміцнення митного контролю та можливостей правоохоронних органів у всьому світі. Захист прав інтелектуальної власності: ЄС приділяє значну увагу захисту прав інтелектуальної власності (ПІВ) на своїх кордонах. Митні органи тісно співпрацюють із правовласниками, щоб забезпечити дотримання правил інтелектуальної власності, конфіскувати контрафактні товари та запобігти надходженню продуктів, що порушують права, на ринок ЄС.

9. Санкції та покарання: ЄС накладає санкції та покарання на фізичних та юридичних осіб, причетних до митних правопорушень. Ці штрафи служать стримуючими факторами та мають на меті забезпечити дотримання митних правил і законів.

Важливо зазначити, що конкретні заходи та стратегії боротьби з митними правопорушеннями в ЄС можуть змінюватися з часом у міру появи нових викликів, розвитку технологій та оновлення законодавства.

У таблиці 3.1 наведено огляд заходів контролю за дотриманням митних правил, які застосовуються провідними країнами Європейського Союзу (ЄС) у боротьбі з митними правопорушеннями.

Таблиця 3.1 - Огляд заходів контролю за дотриманням митних правил, які застосовуються провідними країнами Європейського Союзу

Країна	Заходи митного контролю
Німеччина	- Ризик-орієнтовані підходи
	- Передові технології та операції на основі розвідки
	- Зосередження на контрабанді наркотиків, незаконній торгівлі зброєю та контрафактними товарами
	- Спільні митні операції з іншими країнами
	- Регулярний митний контроль на кордоні та в портах
Франція	- Використання сканерів і систем аналізу ризиків
	- Міжнародне співробітництво та обмін інформацією
	- Спільні операції проти контрабандних мереж
Італія	- Сучасні системи оцінки ризиків і технології перевірки
	- Зосередження на запобіганні контрабанді, торгівлі наркотиками та контрафактними товарами
	- Співпраця з іншими країнами ЄС та міжнародними організаціями
	- Передові технології виявлення

Велика Британія	- Цільові перевірки
	- Співпраця з міжнародними партнерами
Іспанія	- Широке спостереження та збір розвідданих
	- Зосередитися на боротьбі з контрабандою наркотиків, зокрема в Андалусії
	- Спільні операції з іншими країнами ЄС та міжнародними партнерами
Нідерланди	- Передова технологія сканування
	- Системи оцінки ризиків
	- Операції, керовані розвідкою
	- Акцент на митному контролі в порту Роттердам

Джерело: складено автором на основі [30;31]

Ці країни відіграють вирішальну роль у забезпеченні цілісності своїх кордонів і захисті своєї економіки від незаконної торгівлі. Дотримуючись ширших митних правил, встановлених ЄС, кожна країна розробила власні стратегії та ініціативи для ефективної боротьби з митними правопорушеннями. У таблиці висвітлюються такі ключові заходи, як підходи, що ґрунтуються на оцінці ризику, використання передових технологій, операції на основі розвідувальних даних, напрямки діяльності, спільні операції з іншими країнами та регулярний митний контроль. Розуміння цих підходів допомагає пролити світло на різноманітні зусилля, які вживають ці провідні країни ЄС для боротьби з митними правопорушеннями та захисту своїх кордонів [30;31].

Підсумовуючи, провідні країни Європейського Союзу (ЄС) застосовують низку заходів контролю за дотриманням митного законодавства для боротьби з митними правопорушеннями та захисту своїх кордонів та економіки. Кожна країна розробила власні стратегії та ініціативи, а також дотримується ширших митних правил, встановлених ЄС. Заходи, розглянуті в таблиці, такі як підходи, що ґрунтуються на ризиках, використання передових технологій, операції на основі розвідувальних даних і міжнародна співпраця, підкреслюють активні зусилля, вжиті цими країнами. Завдяки спільним операціям, регулярному митному контролю та використанню передових технологій виявлення ці країни прагнуть запобігти контрабанді, боротися з обігом наркотиків, приборкати незаконну торгівлю зброєю та боротися з контрафактними товарами. Об'єднуючи свої ресурси та досвід, ці провідні країни ЄС роблять внесок у загальну структуру митного контролю в Європейському Союзі,

сприяючи цілісності зовнішніх кордонів ЄС і захищаючи свою економіку від незаконної торгівлі.

Підсумовуючи, боротьба з митними правопорушеннями в Європейському Союзі (ЄС) є головним пріоритетом для країн-членів, щоб захистити свою економіку та забезпечити цілісність своїх кордонів. ЄС загалом створив комплексні рамки для регулювання митних процедур і забезпечення виконання митного законодавства. Це включає Митний Союз ЄС, спільне митне законодавство, таке як Митний кодекс Союзу (UCC), методи управління ризиками, передові системи митного контролю, взаємодопомога та співробітництво між державами-членами, спільні митні операції, навчання та розбудова потенціалу, обмін інформацією з третіми державами. країни та покарання для порушників [30;31].

Крім того, провідні країни ЄС, зокрема Німеччина, Франція, Італія, Велика Британія, Іспанія та Нідерланди, запровадили власні індивідуальні стратегії боротьби з митними правопорушеннями. Ці стратегії передбачають підходи, що ґрунтуються на оцінці ризику, використання передових технологій, операції на основі розвідувальних даних, спільні операції з іншими країнами, зосереджені на конкретних сферах, як-от контрабанда наркотиків і контрафактних товарів, а також на співпрацю з міжнародними партнерами. Зусилля кожної країни сприяють загальному забезпеченню митного контролю в ЄС, наголошуючи на обміні інформацією, спільних операціях і співпраці.

Ефективно протидіючи митним правопорушенням, ці країни прагнуть запобігти контрабанді, торгівлі наркотиками, нелегальній торгівлі зброєю та потраплянню контрафактних товарів на ринок ЄС. Спільними зусиллями вони прагнуть підтримувати цілісність Митного союзу ЄС, сприяти законній торгівлі, захищати права інтелектуальної власності та захистити свою економіку від згубного впливу незаконної діяльності [32].

Важливо постійно адаптувати та вдосконалювати митні правоохоронні заходи для вирішення нових викликів, прогресу в технологіях і еволюції моделей торгівлі. Співпрацюючи та обмінюючись найкращим досвідом, ЄС та його провідні країни

краще підготовлені для боротьби з митними правопорушеннями та захисту інтересів своїх громадян і бізнесу.

3.2 Проблеми та шляхи запобігання порушенню митних правил та контрабанді при переміщенні через митний кордон товарів

Запобігання порушенням митних правил і боротьба з контрабандою є критичною проблемою для будь-якої країни, включно з Україною, оскільки вона прагне підтримувати цілісність свого митного кордону. Однак Україна стикається з кількома проблемами для ефективного вирішення цих проблем. Від корупції та неадекватних ресурсів до пористих кордонів і мереж організованої злочинності, перешкоди багатогранні та потребують комплексних рішень. У цьому вступі буде подано огляд проблем, пов'язаних із запобіганням порушенням митних правил та контрабанді під час переміщення товарів через митний кордон України. Розуміння цих викликів має важливе значення для розробки ефективних стратегій посилення митного контролю та захисту економічної безпеки країни [33].

Що стосується запобігання порушенням митних правил та контрабанді під час переміщення товарів через митний кордон в Україні, існує декілька викликів і проблем. Ось кілька ключових питань:

1. Корупція та хабарництво: корупція в митних адміністраціях може підірвати зусилля щодо запобігання контрабанді та забезпечення виконання митних правил. Митники можуть брати хабарі, щоб пропустити незаконні товари без перевірки або підробити документи. Боротьба з корупцією має вирішальне значення для ефективного митного контролю.

2. Недостатні ресурси та технології. Недостатні ресурси, включаючи робочу силу, обладнання та технології, можуть перешкоджати зусиллям митного контролю. Обмежене фінансування навчання, сучасного обладнання та систем стеження ускладнює ефективне виявлення та запобігання контрабанді.

3. Пористі кордони та незаконні перетини: Україна має спільні кордони з кількома країнами, що ускладнює ефективний контроль усіх пунктів в'їзду. Пористі кордони, віддалені райони та несанкціоновані пункти пропуску створюють можливості для контрабанди, особливо в регіонах, які постраждали від конфліктів або слабого управління.

4. Організовані злочинні мережі: контрабандні операції часто здійснюються добре організованими злочинними мережами. Ці мережі можуть використовувати вразливі місця в митних процедурах, вступати в змову з офіційними особами та використовувати складні методи для приховування незаконних товарів. Боротьба з організованою злочинністю вимагає координації між правоохоронними органами та обміну розвідданими.

5. Непослідовне застосування: Непослідовне застосування митних правил може призвести до лазівок і можливостей для контрабанди. Різниця в тлумаченні та застосуванні митного законодавства різними митницями може створити неузгодженість і послабити загальні заходи контролю.

6. Відсутність координації та обміну інформацією: Ефективне запобігання митним порушенням вимагає тісної координації та обміну інформацією між різними зацікавленими сторонами, включаючи митні органи, правоохоронні органи, розвідувальні служби та підрозділи прикордонного контролю. Неналежна координація може призвести до втрачених можливостей і прогалин у правозастосуванні [34].

7. Проблеми сприяння торгівлі: хоча митний контроль є важливим для запобігання контрабанді, надмірні бюрократичні процедури та затримки на кордоні можуть стимулювати неофіційну та нелегальну торгівлю. Збалансування заходів щодо сприяння торгівлі та ефективного контролю має вирішальне значення для запобігання контрабанді, не перешкоджаючи законним торговим потокам.

Підсумовуючи, зазначимо, що запобігання порушенням митних правил та боротьба з контрабандою на митному кордоні в Україні є серйозними проблемами. Корупція, обмежені ресурси, прозорі кордони, мережі організованої злочинності, непослідовне правозастосування та проблеми з координацією – усе це ускладнює

ситуацію. Проте, вирішуючи ці проблеми шляхом антикорупційних заходів, інвестицій у ресурси та технології, покращення координації між відповідними відомствами та посилення міжнародного співробітництва, Україна може зміцнити свої можливості митного контролю. Такі зусилля мають вирішальне значення не лише для забезпечення економічної безпеки країни, але й для сприяння прозору та ефективному торговому середовищу. Завдяки комплексному та злагодженому підходу Україна може досягти значних успіхів у запобіганні митним правопорушенням та припиненні контрабанди на своєму митному кордоні.

Впровадження ефективних заходів для вирішення цих викликів має важливе значення для підтримки економічної безпеки, захисту доходів і сприяння прозору та ефективному торговому середовищу. У цьому вступі подано огляд основних стратегій запобігання порушенням митних правил та боротьби з контрабандою під час переміщення товарів через митний кордон України. Запроваджуючи комплексні та скоординовані підходи, такі як посилення митного контролю, удосконалення методів оцінки ризиків, сприяння прозорості, сприяння міжнародному співробітництву та підвищення обізнаності громадськості, Україна може значно зменшити кількість порушень митних правил та ефективно боротися з контрабандою. Ці заходи сприятимуть захисту економічних інтересів нації та сприянню безпечному та процвітаючому торговому ландшафту [30].

Існує кілька основних стратегій і заходів, які можна реалізувати для запобігання порушенням митних правил і контрабанді під час переміщення товарів через митний кордон України. Ось кілька ефективних способів вирішення цих проблем:

1. Посилити митний контроль: підвищити спроможність та ефективність митних адміністрацій шляхом відповідної підготовки, найму кваліфікованого персоналу та забезпечення сучасним обладнанням і технологіями. Це включає впровадження передових систем сканування, автоматизованих інструментів оцінки ризиків і безпечних платформ обміну даними.

2. Поліпшення прикордонної інфраструктури: інвестуйте в розвиток інфраструктури на пунктах перетину кордону, щоб сприяти плавним та ефективним торговим потокам, зберігаючи при цьому жорсткі заходи контролю. Це включає

створення добре обладнаних митних пунктів пропуску, покращення мережі доріг та впровадження сучасних систем прикордонного контролю.

3. Покращення оцінки ризиків: розробити складні методи оцінки ризиків, щоб ефективніше ідентифікувати вантажі та осіб із високим ризиком. Використовуйте аналітику даних, обмін розвідданими та профілювання ризиків, щоб спрямувати перевірки та ресурси на найбільш уразливі зони та потенційні маршрути контрабанди.

4. Запровадити прозорі процедури: забезпечити прозорість і передбачуваність митних процедур, щоб зменшити можливості для корупції та хабарництва. Спростити та оптимізувати митні процеси, просувати електронну документацію та митне оформлення та встановити чіткі вказівки для імпортерів та експортерів.

5. Сприяти антикорупційним заходам: прийняти політику абсолютної нетерпимості до корупції в митних адміністраціях. Запровадити надійні механізми для розслідування та покарання корупційних дій, забезпечити захист викривачів та сприяти розвитку культури доброчесності та етики в митному секторі [31].

6. Посилення міжнародного співробітництва: сприяйте співпраці з міжнародними партнерами, сусідніми країнами та відповідними міжнародними організаціями для покращення обміну інформацією, збору розвідувальних даних і спільних операцій проти мереж контрабанди. Залучайтеся до регіональних ініціатив і партнерств для ефективної боротьби з транскордонною контрабандою.

7. Покращення міжвідомчої координації: сприяйте кращій координації та співпраці між митними органами, правоохоронними органами, розвідувальними службами та іншими відповідними зацікавленими сторонами. Створити спеціалізовані цільові групи або спільні операції для боротьби з організованими злочинними мережами, які займаються контрабандою.

8. Підвищення обізнаності громадськості: Проводьте інформаційні кампанії для інформування громадськості, імпортерів та експортерів про ризики та наслідки порушень митних правил і контрабанди. Сприяти дотриманню митних правил і заохочувати повідомляти про підозрілу діяльність через анонімні гарячі лінії або механізми онлайн-повідомлень.

9. Посилення законодавчої бази: постійно переглядайте та оновлюйте митні закони та нормативні акти для вирішення нових методів і тенденцій контрабанди. Забезпечити, щоб покарання за порушення митних правил і контрабанду були пропорційними та діяли як стримуючий фактор.

Підсумовуючи, запобігання порушенням митних правил та боротьба з контрабандою – складне завдання, яке потребує різнобічного підходу. В Україні такі виклики, як корупція, недостатні ресурси, прозорі кордони та мережі організованої злочинності створюють значні перешкоди. Проте, впроваджуючи низку стратегій, включаючи посилення митного контролю, удосконалення методів оцінки ризиків, сприяння прозорості, посилення міжнародного співробітництва та підвищення обізнаності громадськості, Україна може досягти значного прогресу в запобіганні митним порушенням та стримуванні контрабанди. Ці заходи не тільки захистять національний дохід, але й сприятимуть створенню безпечного торговельного середовища та сприятимуть економічній стабільності. Для України важливо визначити пріоритетність цих зусиль, інвестувати необхідні ресурси та підтримувати постійну пильність, щоб забезпечити ефективне застосування митних правил та охорону свого митного кордону. Таким чином Україна може зміцнити свою економічну безпеку, сприяти законній торгівлі та стримувати незаконну діяльність на своєму митному кордоні [32].

ВИСНОВКИ

Дослідивши тематику кваліфікаційної бакалаврської роботи ми дійшли наступних висновків:

1. Розкривши теоретико-методичні засади аспекти митних правопорушень – зазначимо, що митні правопорушення є актуальною проблемою в Україні та в світі, оскільки вони створюють загрозу національній безпеці та економіці країни. До теоретико-методичних засад аспектів митних правопорушень відносяться визначення понять "митне правопорушення" та "контрабанда", їх види, характеристики та наслідки. Сучасні реалії митних правопорушень полягають у їх глобальному поширенні та впливі на країни і регіони світу. Кожна держава звертає особливу увагу на боротьбу з цим явищем шляхом вдосконалення законодавства та впровадження програм і заходів протидії, що дозволить збільшити інвестиційну привабливість країни, забезпечити додаткове фінансування, декриміналізувати підприємницьку діяльність, захистити національні інтереси та покращити систему перетину кордону. Порухення митних правил є найпоширенішими в цій сфері, і їх запобігання та протидія є необхідною умовою для європейської інтеграції України.

2. Розглянувши нормативно-правові засади митних правопорушень, що містяться в законах та правилах, які регулюють митну діяльність країни, зазначимо, що правопорушення визначаються як протиправні, винні та суспільно шкідливі дії, які призводять до негативних наслідків для порушника. Боротьба з цими

порушеннями базується на протиправності їх дій та застосуванні відповідної юридичної відповідальності.

3. Провівши аналіз індикаторів і показників, що характеризують діяльність митних правопорушень, можемо констатувати, що за результатами проведеного аналізу, зокрема, відзначається зростання кількості виявлених контрабандних товарів та матеріальних цінностей, у зв'язку з чим діяльність митних органів стає важливою для протидії митним правопорушенням в Україні. Робота щодо виявлення та утримання порушників митних правил потребує подальшого вдосконалення. Митні правопорушення на сьогоднішній день стали масштабною проблемою не лише в межах окремих держав або регіонів, а й на глобальному рівні. Це видно з поширення таких явищ, як контрабанда, підробка документів, незаконна торгівля та інші порушення митних правил, що відбуваються у багатьох країнах світу.

4. Проаналізувавши сучасний стан митних правопорушень в Україні зазначимо, що за даними Державної фіскальної служби України спостерігається зменшення кількості митних правопорушень у останні роки. У 2018 році було зареєстровано 46 161 випадок митного правопорушення, у 2019 році ця кількість скоротилася до 28 547, а в 2020 році досягла 14 659. Однак у період з 2021 по 2022 роки кількість правопорушень почала зростати і в 2023 році досягла 22 413.

Що стосується видів правопорушень, найпоширенішими серед них є контрабанда товарів через кордон, заниження вартості товарів, використання підроблених документів та порушення митних процедур. Цікавим є зарубіжний досвід щодо протидії митним правопорушенням в Європейському Союзі. Він може стати прикладом для впровадження ефективних заходів у боротьбі з контрабандою та іншими митними правопорушеннями в Україні.

5. За проведеним аналізом діяльності митних органів в контексті протидії митним правопорушенням в Україні слід відзначити, що митні правопорушення є постійною вітчизняною проблемою. Контрабанда, заниження вартості та інші незаконні дії відбуваються на різних ділянках кордону країни та у великих портах. Ці правопорушення мають негативний вплив на українську економіку, зокрема призводять до втрати податкових надходжень, зниження конкурентоспроможності

законного бізнесу, збільшення витрат для споживачів і завдають шкоди репутації країни. Тим не менш, уряд України та правоохоронні органи прикладають значні зусилля для боротьби з митними правопорушеннями. Це досягається шляхом посилення прикордонного контролю, збору розвідувальних даних, модернізації митних процедур, проведення кримінальних розслідувань і переслідування порушників, а також через співпрацю з міжнародними організаціями.

Ці заходи мають вирішальне значення для захисту державних фінансів, сприяють чесній торгівлі та підтримці сталого економічного зростання в Україні. Наприклад, прикордонний контроль був посилено, що допомагає усувати можливості контрабанди товарів через кордон. Збір розвідувальних даних дозволяє заздалегідь виявляти потенційні порушення та приймати відповідні заходи. Митні процедури піддавалися модернізації, що сприяє ефективнішому контролю та ускладнює порушення правил. Крім того, здійснюються кримінальні розслідування та переслідування порушників з метою покарання та запобігання подібним діям у майбутньому.

6. Аналіз зарубіжного досвіду щодо протидії митних правопорушень в Європейському Союзі дозволяє зазначити, що співпраця з міжнародними організаціями грає суттєву роль у боротьбі з митними правопорушеннями. Це включає обмін інформацією, спільні розслідування та співробітництво в області правоохоронної діяльності. Такий підхід допомагає розширити обсяг контролю та ефективність заходів з попередження та розкриття митних правопорушень. Крім того, співпраця з міжнародними партнерами і використання міжвідомчої координації допомагають в обміні інформацією та спільних операціях проти контрабанди. Залучення громадськості та підвищення їх обізнаності щодо митних правил сприяють створенню свідомого середовища та сприйняттю порушень як неприпустимих. Нарешті, посилення законодавчої бази забезпечує адаптацію до змінюючихся тенденцій та ефективну покарання за порушення митних правил і контрабанду.

7. Вивчивши проблеми та шляхи запобігання порушенню митних правил та контрабанді при переміщенні через митний кордон товарів, дійшли висновку про те, що існує нагальна необхідність підвищення свідомості громадян щодо митної

діяльності, розвиток технічних та інформаційних засобів контролю, а також зміцнення співпраці між митними органами та іншими силовими структурами країни. Уряд та правоохоронні органи України продовжуватимуть активну роботу з метою зменшення кількості митних правопорушень і подальшого зміцнення контролю в цій сфері. Боротьба з цими порушеннями є важливою для забезпечення законності, стабільності та економічного розвитку країни.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бережнюк І.Г. Митне регулювання України: національні та міжнародні аспекти: монографія. Дніпропетровськ: Академія митної служби України, 2019. 543 с.
2. Білуха М., Микитенко Т. Теоретико-методичні аспекти митного контролю. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2020. №9. С.16-22.
3. Білуха М.Т., Микитенко Т.В. Митний контроль: організація і методологія. *Науковий вісник Національного університету ДПС України*. 2019.№1(64).С.181-187.
4. Боечко, В. Митні правопорушення як соціально-економічна проблема сучасної України. *Наукові записки*. Серія: Проблеми соціально-економічного розвитку (економічні науки). 2021. Т. 32, № 1. С. 15-21.
5. Бойко В. М. Митне право України. Т.1: Навчальний посібник. К.: Алерта, 2019. 528 с.
6. Бондаренко, І. Діяльність митних органів в Україні в контексті протидії митним правопорушенням. *Наукові записки*. Серія: Проблеми соціально-економічного розвитку (економічні науки). 2021. Т. 32, № 2. С. 20-25.
7. Герчаківський С.Д. Митна справа. Навч. посіб. Тернопіль: Вектор, 2020. 316 с.
8. Годованець О.В. Митний контроль: сутність та економічний зміст. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2018. Випуск 20. Частина 1. С. 159-163.

9. Гребельник О. П. Митна справа. Підручник. 4-те видання, оновлене та доповнене. К.: Центр учбової літератури, 2020. 472 с.
10. Додін Є.В. Місце відповідальності за порушення митних правил у структурі юридичної відповідальності. Митна справа, 2019. С. 34-43.
11. Дорош М.М. Порушення митних правил в Україні. Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій ім. Гжицького, 2018. 1(5), 66-69.
12. Дьяченко О.В, Вишинська Т.Л., Литвин С.М. Митний контроль як один із засобів виявлення правопорушень у сфері митного регулювання. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2019. № 2. Том 1. С. 218-227.
13. Запобігання та протидія митним правопорушенням: аналіз закордонного досвіду. URL: <http://www.vestnik-econom.mgu.od.ua/journal/2017/26-1-2017/13.pdf> (дата звернення: 15.04.2023).
14. Капітанець С.В. Запобігання та протидія митним правопорушенням: аналіз закордонного досвіду. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2018. № 26. Ч.І. С. 55-58.
15. Кириченко О. Особливості митного контролю в Україні: аналіз стану справ. *Економічний часопис XXI*. 2021. № 3(1). С. 14-18.
16. Козак О., Харитонova О. Протидія митним правопорушенням в Україні: тенденції та проблеми. *Право України*, 2022 р. С. 67-73.
17. Костишин Ю. С. Розвиток митного контролю в системі фінансової безпеки держави: дис. доктора філософії: 072 . Житомир, 2021. 266 с.
18. Кравчук Ю. Митний контроль у сучасних умовах: проблеми та шляхи вирішення. *Економічний вісник НТУУ "КПІ"*. 2022. № 1. С. 120-125.
19. Лісовий О. Митні правопорушення в Україні: причини та наслідки // *Економіка України*. - 2021. - № 4. - С. 67-73.
20. Лобач І., Шевченко О. Запобігання та протидія митним правопорушенням в Україні: проблеми та перспективи. *Митниця*, 2019 С. 50-55.

21. Майстренко Н. Митні правопорушення в Україні: причини та шляхи їх подолання. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. Серія: Економічні науки. 2022. Вип. 53 ч. 2. С. 60-65.
22. Марченко І., Кравець В. Шляхи запобігання та протидії митним правопорушенням в Україні. *Митний контроль*, 2018 С. 23-29.
23. О. Л. Василенко, А. Д. Войцещук, І. А. Гуцул. Митний кодекс України: практичні аспекти. Навч.-метод. посіб. Тернопіль. ТНЕУ, 2018. – 516 с.
24. Настюк В.Я., Шульга М.Г. Митне право України. Харків : Нац. юрид. акад. України, 2019. 114 с.
25. Основи митної справи в Україні : підручник за ред. П. В. Пашка. К. : Знання, 2018. 651 с.
26. Павловський О. Основні принципи діяльності митних органів в контексті протидії митним правопорушенням. *Вісник Одеського національного університету імені І. І. Мечникова*. 2021. Т. 26, № 1(69). С. 59-63.
27. Петров І. Державне регулювання митної справи в Україні: проблеми та перспективи. *Економічний часопис XXI*. 2022. - № 1. С. 75-80.
28. Порухення митних правил: проблеми та напрями протидії. URL: http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/44302/1/синицька_%281%29_merged_original_04022022_085515.pdf (дата звернення: 21.04.2023).
29. Сидоренко В.В., Садікова К.І. Адміністративна відповідальність за порушення митних правил. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2020 р. Випуск 24, Том 3.
30. Смоляр О. Протидія митним правопорушенням в Україні: сучасні виклики та можливості. *Митниця*, 2018 р. С.37-42.
31. Стеценко І. Протидія митним правопорушенням в Україні: сучасний стан та перспективи. *Право та безпека*, 2021 С.27-33.
32. Федорова, О. Сучасний стан митних правопорушень в Україні: причини та напрями запобігання. *Економічний вісник університету*. 2021. № 2. С. 176-181.

33.Шевченко, В. Основні проблеми митної системи України та шляхи їх вирішення. *Вісник Хмельницького національного університету*. Економічні науки. 2021. Вип. 4(2). С.119-123.

ДОДАТКИ

Додаток А

Відповідальність за основні митні правопорушення

Вид порушення митних правил	Відповідальність за порушення митних правил
Стаття 468. Порушення режиму зони митного контролю	попередження або накладення штрафу в розмірі двадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян
Стаття 469. Неправомірні операції з товарами, митне оформлення яких не закінчено, або з товарами, що перебувають на тимчасовому зберіганні під митним контролем	попередження або накладення штрафу в розмірі двадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян
Стаття 470. Недоставлення товарів, транспортних засобів комерційного призначення та документів до митного органу призначення, видача їх без дозволу митного органу або втрата	попередження або накладення штрафу в розмірі десяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян
Стаття 471. Порушення порядку проходження митного контролю в зонах (коридорах) спрощеного митного контролю	накладення штрафу в розмірі ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, а у разі якщо безпосередніми предметами правопорушення є товари, переміщення яких через митний кордон України заборонено або обмежено законодавством України, - також конфіскацію цих товарів
Стаття 472. Недекларування товарів, транспортних засобів комерційного призначення	накладення штрафу в розмірі 100 відсотків вартості цих товарів, транспортних засобів з конфіскацією зазначених товарів, транспортних засобів
Стаття 473. Пересилання через митний кордон України у міжнародних поштових та експрес-відправленнях товарів, заборонених до такого пересилання	конфіскацію цих товарів
Стаття 474. Перешкоджання посадовій особі митного органу в доступі до товарів, транспортних засобів, документів	накладення штрафу в розмірі ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян
Стаття 475. Неподання митному органу звітності щодо товарів, які перебувають під митним контролем	накладення штрафу в розмірі п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян
Стаття 476. Переміщення товарів через митний кордон України з порушенням прав інтелектуальної власності	накладення штрафу в розмірі однієї тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією товарів, що переміщуються з порушенням права інтелектуальної власності.
Стаття 477. Порушення встановленого законодавством порядку ввезення товарів на територію вільної митної зони, вивезення товарів за межі цієї території та/або встановленого законодавством порядку проведення	накладення штрафу в розмірі однієї тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

операцій з товарами, поміщеними в режим вільної митної зони	
Стаття 478. Порушення порядку зберігання товарів на митних складах та здійснення операцій із цими товарами	накладення штрафу в розмірі двадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.
Стаття 479. Порушення порядку або строків розпорядження товарами, розміщеними у магазині безмитної торгівлі	накладення штрафу в розмірі однієї тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.
Стаття 480. Порушення порядку здійснення операцій з переробки товарів	накладення штрафу в розмірі однієї тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.
Стаття 481. Перевищення строку тимчасового ввезення або тимчасового вивезення товарів	попередження або накладення штрафу в розмірі п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.
Стаття 482. Переміщення або дії, спрямовані на переміщення товарів, транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України поза митним контролем	накладення штрафу в розмірі 100 відсотків вартості товарів, транспортних засобів - безпосередніх предметів порушення митних правил з конфіскацією цих товарів, транспортних засобів і транспортних засобів, що використовувалися для переміщення товарів - безпосередніх предметів порушення митних

Продовження додатку А

	правил через митний кордон України поза митним контролем.
Стаття 483. Переміщення або дії, спрямовані на переміщення товарів через митний кордон України з приховуванням від митного контролю	накладення штрафу в розмірі 100 відсотків вартості товарів - безпосередніх предметів порушення митних правил з конфіскацією цих товарів, а також товарів, транспортних засобів із спеціально виготовленими сховищами (тайниками), що використовувалися для переміщення товарів - безпосередніх предметів порушення митних правил через митний кордон України.
Стаття 484. Зберігання, перевезення чи придбання товарів, транспортних засобів комерційного призначення, ввезених на митну територію України поза митним контролем або з приховуванням від митного контролю	накладення штрафу в розмірі 100 відсотків вартості цих товарів, транспортних засобів або їх конфіскацію.
Стаття 485. Дії, спрямовані на неправомірне звільнення від сплати митних платежів чи зменшення їх розміру, а також інші протиправні дії, спрямовані на ухилення від сплати митних платежів	накладення штрафу в розмірі 300 відсотків несплаченої суми митних платежів.

Джерело: складено автором на основі [15,16]